

ANNA OG AILIN FLYKTET FRA BOMBEREGNET:

Nå danser de ballett på Khio

Møt studentene som flyktet fra Ukraina, ett år etter krigens utbrudd

Nyhet s. 6-8

FLERE KVINNEDRAP I HELLAS:

– Selv ikke politi gjør at jeg føler meg trygg, sier Vasiliki (21)

Utenriks s. 12-13

LÆRERSTUDENTER SCORER VERST PÅ TILFREDSHET:

– Mange føler de står overfor et **tonedøvt** system, sier student Bjørn Olav (30)

Nyhet s. 4-5

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Guro Aasaaren**
guro.aasaaren@gmail.com 466 74 942

Nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 82 334

Fotosjef: **Tobias Schildmann Mandt**

Desksjef: **Ingeborg Aure**

Nettredaktør: **Aurora Djupvik Archer**

Uttegner: **Mina Wikeby**

Uttegner: **Mina Ræge**

Uttegner: **Sivert Bjelland**

Deskjournalist: **Åsne Hansteen**

Korrektursjef: **Oscar Grimstad**

Daglig leder: **Ingvild Garmo Nilsson**

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

En ukultur til hodebry

I 2020 sprakk saken om omfattende sex(u)kultur på Politihøgskolen (PHS). En forskningsrapport avdekket festkultur, såkalte «knulletorsdager», misbruk av posisjon for å oppnå seksuelle handlinger i bytte mot gunstige vakter eller gode referanser, og instruktører under treningsleirer som skal ha hatt seksuell omgang med kvinnelige studenter.

Forrige lørdag kunne NRK fortelle om nok en sak, der det ble varslet om trakassering. Denne gangen i Forsvaret. Her stod blant annet Silje Falmår frem med sin historie. Varselet beskrev seksuell trakassering av elleve kvinnelige soldater i førstegangstjenesten. I varselet ble det også innmeldt tre voldtekter. Det er tydelig at det verserer en ukultur i både Forsvaret og ved Politihøgskolen.

Det aviser forsvarssjef Eirik Kristoffersen på sin side, men erkjenner at NRK-saken viser et kulturproblem. De skal nå gjennomgå varslingsrutiner og retningslinjer. Politihøgskolen på sin side har nå endret retningslinjene sine.

Der står det blant annet at det er forbudt å drikke alkohol på leirene, og at instruktører og studenter ikke skal feste sammen eller bli

med inn på hverandres rom. Det understrekes også at «retningslinjer mot uønsket seksuell oppmerksomhet og seksuell trakassering gjelder under leiroppholdet på samme måte som ellers under utdanningen». Hvem skulle trodd. Men er det nok å endre på rutiner og retningslinjer for å få bukt med en tungrodd ukultur? Neppe.

I høst henla spesialenheten for politisaker flere saker om seksuell omgang mellom veiledere og studenter på Politihøgskolen, og slo fast at intet straffbart forhold er bevist. Hva slags signaleffekt gir dette? At instruktører har hatt intime relasjoner til studenter i en setting hvor makt, autoritet og styrkeforhold åpenbart er skjevt, er om ikke straffbart, absolutt kritikkverdige. Det samme kan sies om Forsvarets manglende forståelse av hva dette i bunn og grunn handler om: en grunnleggende mangel på bevissthet rundt maktrelasjoner og grenser i egen

organisasjon. Det er alvorlig.

Jeg tror på at ingen vil at noen skal oppleve det Silje eller resten av varslerne gjorde da de tjenestegjorde i førstegangstjenesten. Det samme gjelder sakene ved Politihøgskolen. Men å høre maktpersoner igjen og igjen si at «sånn skal det ikke være» når det er sånn, er provoserende.

Det hjelper ikke å legge seg langfart når man likevel er ansvarlig for både hendelsene og opprydningen. Det må bli slutt på at vi lytter til kvinners erfaringer med seksuell trakassering og overgrep først når de får en mikrofon på direktesendt TV, blir funn i en forskningsartikkel eller plukkes opp av media.

Ikke minst at det er dem selv som må varsle om inngripende opplevelser til toppledelse for at det skal skje en endring. En offerrolle de aldri ba om å ha.

Det er tydelig at det er en ukultur i både Forsvaret og ved Politihøgskolen

Arkivaren

Gode sjanser på ekteskapsmarkedet?

I artikkelen «Sex før ekteskapet – en nødvendighet for mental helse?» gikk bladet Credo, organ for Norges kristelige student- og skoleungdomslag, til kamp for jomfrudommen. De mente den var nødvendig for «sivilisasjonens eksistens og kvinnens sjanser på ekteskapsmarkedet», med vitenskapelige fakta som supplement. Egeland, daværende redaktør i Universitas, kalte derimot synet for kvinneforaktende, og dessuten «vitenskapelig» i anførselstegn, i Universitas i 1977. «En må virkelig være naiv for å tro at det å ikke være jomfru i seg selv øker en pikes sjanser til å få et godt ekteskap», mente Credo. «Kristne studenter med grov kvinneforakt», kontret Egeland.

Universitas, 12.12.1977

Aschehoug og kanapeer, du liksom

I 2005 snakket Universitas med litteraturstudentene i tidsskriftet Bøygen, som samme høst arrangerte en alternativ hagefest til Aschehoug sin. «– Det er mange som ikke liker kanapeer, men som vil på hagefest. Hos oss vil de få pølse og brød eller lompe», fortalte de den gang. Idéen ble født som følge av at en anonym kilde og også redaksjonsmedlem i Bøygen selv ikke ble invitert til det mer eksklusive forlagsselskapet. Alle med interesse i bøker, skrift og litteratur var invitert, og ellers kunne de fortelle at det skulle bli som hagefester flest: «– Mingling og småpratning, en fin mulighet for folk til å høre seg litt oppover». Lenge leve inkluderende studenter og ekskluderende kjendiser!

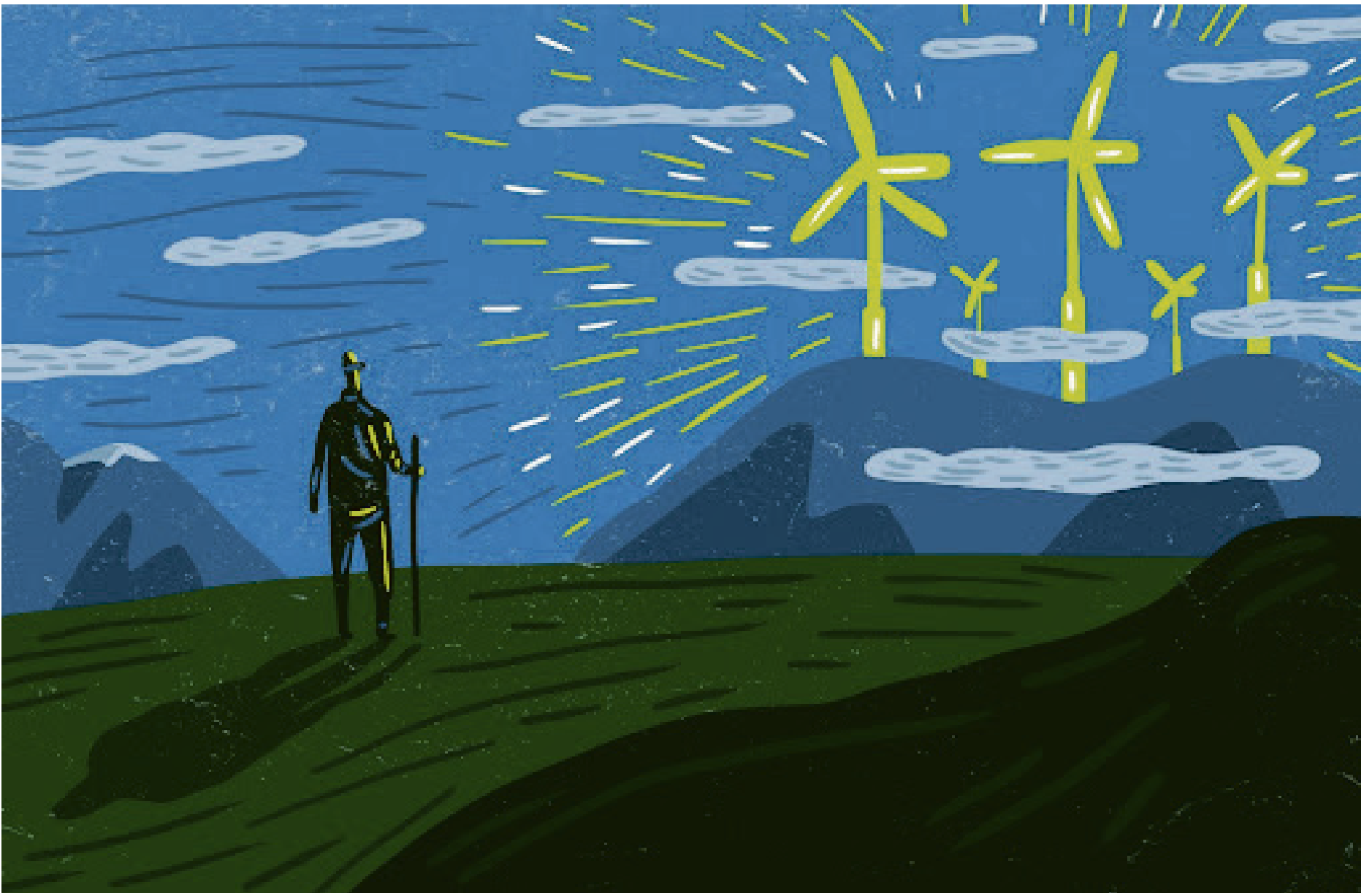
Universitas, 17.09.2005

Historiske skråblikk av
Åsne «Årvåken» Hansteen

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SIO.
- Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Hva er gærent med vindmøller på Tryvann?

Hvorfor tar det så lang tid å få bygget vindmøller i midten av en strømkriser? Dette må vi endre nå. Gjør Tryvannstårnet om til en vindmølle.

Vindkraft

Ane Grieg Riisnæs, journalist i Universitas

Norge må øke strømproduksjonen og vi må gjøre det raskt. Det siste halvåret har vi gått gjennom en strømkriser og den ser ikke ut til å ta slutt i løpet av de kommende årene. Forbruket vårt øker og vannkraft er ikke lenger nok.

Vi må ta i bruk flere kilder til ren, fornybar energi. En av disse er vindkraft, men det vil ikke bli bygget en eneste ny vindmølle på norsk land eller hav før i 2030. Regjeringen må derfor sørge for at saksbehandlingen blir kortere og få byggingen på plass slik de har lovet.

I januar slo Statnett alarm om forbruksveksten av strøm på lang sikt. De varslet at den kan øke med 60 prosent. Norges Vassdrag og energidirektorat (NVE) sier at vi innen 2026 kan få strømunderskudd. Da må vi importere strøm fra Europa som vi ikke kan påvirke prisen på.

Norsk industri og forbrukere har i flere

tiår tjent godt på de billige strømprisene i Norge. Nå ser det ut som at den tid er forbi, dersom regjeringen ikke handler.

Det er få temaer i norsk politikk som er mer splittende enn vindkraft. Da NVE la frem et forslag til rammeverk for vindkraft i 2019, ble det gjennomført høringer i hele landet.

Det kom innspill krypende og løpende frem fra alle kroker og kroker i landet. Organisasjoner som Motvind og Turistforeningen var blant mange som skrek høyt mot vindkraften. Resultatet var et bråk så stort at regjeringen satte all konsesjonsbehandling av vindkraftprosjekter på is.

Dette ble begynnelsen på hvorfor det ikke vil bli reist en ny vindmølle på norsk jord før i 2030.

Istiden i konsesjonsbehandlingen varte tre år, og først våren 2022 kunne behandlingen tas opp igjen av NVE. Det betyr at ikke

et eneste vindkraftprosjekt ble satt i verk under den perioden.

Nå kan selskaper igjen få sine søknader behandlet, men kun dersom kommunen hvor utbyggingen skal skje godkjenner det. Derfor må det først sendes en søknad til kommunen før konsesjonsbehandlingen kan begynne hos direktoratet.

Samtidig har kommuner aldri måttet bruke ressurser og tid på denne typen saksbehandling. Denne våren vil det komme flere endringer som trolig vil gjøre kommunens plass i behandlingen større. Disse endringene vil ta tid å omstille seg etter. Prøver vi bare å se hvor tidkrevende og unødvendig saksbehandling kan bli?

Resultatet er at det tar seks til sju år fra søknaden sendes til vindmøllen er i drift. Slik har vi endt opp med å ikke få en eneste til vindmølle på norsk jord før 2030 – selv under en strømkriser.

I motsetning til våre brødre i øst og sør, så er vindkraftindustrien i Norge i tillegg preget av forvirring og usikkerhet. Regjeringen vil innføre diverse skatter og avgifter på vindkraft. Dette sender feil signal under strømkrisen.

Vi trenger flere vindmøller før 2030. La oss bygge dem opp ved siden av Holmenkollen. Jeg er sikker på at Tryvannstårnet ville sett *smashing* ut med tre små armer svingende i sirkler. Det kan ikke ta sju år før man får sett realiseringen av et slikt prosjekt.

Vi må gjøre denne prosessen raskere, slik at vi kan møte forbruksveksten som kommer oss i møte.

Dersom noen har glemt det, så er hele grunnen til at vi trenger mer strøm det grønne skiftet. Vi skal kutte 55 prosent før 2030. Siden 1990 til i dag har vi fått til under fem prosent.

Derfor må vi lade bilene våre i stedet for å fylle dem med bensin. Derfor må oljeplattformene våre elektrifiseres så de ikke bruker gass. Derfor legger norske selskaper planer for hva og hvor de kan kutte i sine utslipp. Dette er veien vi må gå, men da trenger vi også mer strøm til å møte det

økende forbruket.

Selv om en vindmølle på Tryvannstårnet ikke er spesielt realistisk, så må vi få øynene opp for at vindkraft er en av de svært få mulighetene vi har. Endemålet må være mer strøm.

Samtidig er vindmøller blitt et av de mest betente temaene i norsk politikk. Dersom du virkelig vil være upopulær, så tar du opp utbygging av vindmøller.

Jeg er sikker på at Tryvannstårnet vil le sett *smashing* ut med tre små armer svingende i sirkler

Akkurat som ulven, så vil ikke folk ha vindmøllene for nærme. Man vil ha dem på så god avstand at man ikke ser dem. Men aller helst vil ikke folk flest ha dem i det hele tatt. Dette er ikke realistisk for oss i fremtiden.

Norge må ta et oppgjør med sinnet rundt vindmøller. Landsorganisasjonen i Norge (LO) er blant organisasjonene som har snudd fra å være mot vindkraft til å argumentere for at de skaper grønne jobber og sikrer strøm til norsk industrien.

Vi må være åpne for vindkraft på land og vi må slutte med utredninger og kilometer lange byråkratiske køer. Regjeringene våre har sagt at det skal bygges i lang tid. Da må det bygges.

Hvis ikke vindkraft, hva er da din løsning?

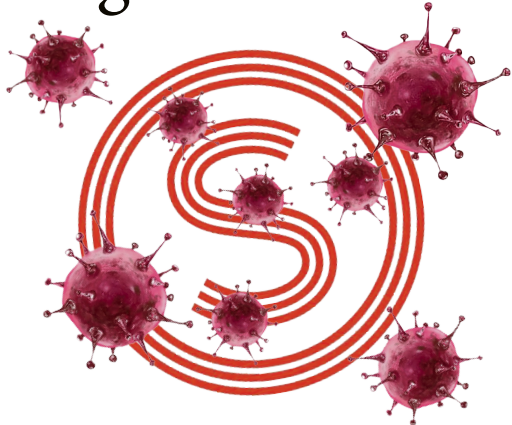
nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 81 334

NYHET

Frankensteins monsters selvpåtennelse

OpenAI, selskapet bak den mye omtalte tekstgeneratoren ChatGPT, er ute med et nytt program som skal klare å fange opp AI-generert tekst. Programmet har fått navnet *Open-AI Classifier*, og skal fungere på samme måte som en plagiatkontroll, bare at den fanger opp tekst som er laget av kunstig intelligens, både helt eller delvis. Produktet er foreløpig i sin spede begynnelse; men på samme måte som ChatGPT, kan den forventes å bevege seg i kvantesprang. I pressemeldingen for lanseringen adresserer OpenAI utdanningssektoren direkte, og oppfordrer også universitetsansatte og lærere til å gi løpende tilbakemelding på hvordan programmet fungerer. Til alle studentene som nå begynner å svette, fungerer programmet foreløpig svært dårlig i møte med tekst på andre språk enn engelsk. *PN*

Endrer testrutiner for gonoré

Nå kan alle studenter inntil 30 år teste seg for kjønnsykdommer hos Studentsamskipnaden i Oslo (SiO). Det skjer etter en sterk økning i kjønnsykdommen gonoré blant unge voksne. SiO bekrefter at de ser samme økning hos studentene som de nasjonale tallene. – Nå endrer vi testrutinene og oppfordrer alle studenter under 30 år som bytter partner til også å teste seg for gonoré, sier seksjonsoverlege Anders Sandvei i Allmennseksjonen hos SiO Helse. I januar ble det registrert 277 nye tilfeller, hvorav 116 av dem var kvinner, skrev NRK fredag. Gonoré skiller seg fra klamydia, da det har verre konsekvenser for både seksuell helse og antibiotikaresistens. *SEJH*

Ny rektor på Khio

Marianne Skjulhaug blir ny rektor på Kunsthøgskolen i Oslo (Khio). Det annonserte høgskolen forrige uke. Skjulhaug har jobbet som dekan for arkitektur og design ved NTNU i Trondheim og Gjøvik, samt Kunstakademiet i Trondheim. Hun er også førsteamanuensis i urbanisme. – Jeg er takknemlig for den muligheten jeg er gitt, og ser veldig fram til å arbeide for Khio. Kunst og kunstproduksjon er utsatt for press, men er også etterspurt i en verden som står overfor så komplekse utfordringer som vår gjør. Den nye rektoren tiltrer stillingen 1. august 2023. Stillingen er et åremål for fire år. *SEJH*

GRUNNSKOLELÆRERSTUDENTENE MINST FOR Fysikkstudenten

Liberté, égalité, fraternité: Fysikkstudentene Adam Falchenberg (21), Simon Sætre Thommesen (19) og Axel Kleven(20) tror frihet og samhold er grunnen til at de har det så bra.

Studentene på grunnskolelærer er landets minst fornøyde. – Mange føler at de står overfor et tonedøvt system, sier fagutvalgsleder Bjørn Olav Greve (30).

Studiebarometer

tekst Dagny Mathilde Mohn
foto Adrian Heggem Misfjord, Jessney Castuerras

– Første skoledag spilte de «I'm still standing». Det tror jeg ikke er tilfeldig, forteller leder for fagutvalget for grunnskolelærere ved Oslomet Bjørn Olav Greve (30) til Universitas.

Blant en jevnt over mindre tilfreds studentmasse, er det grunnskolelærerstudentene som kommer dårligst ut hva gjelder «overordnet tilfredshet», så vidt foran fremtidige lektorer, sykepleiere og tannleger. Det viser Studiebarometeret for 2022.

Undersøkelsen er utført av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (Nokut) og måler blant annet den overordnede tilfredsheten blant studentene. I år har den gått ned for nesten alle studier, med unntak av fem studieområder. Nokut skriver at nedgangen kan skyldes andre faktorer, som bekymring over egen økonomi. Totalt 49 studieområder er omfattet i undersøkelsen.

Den kommende læreren Greve forteller om mye frustrasjon blant studentene:

– Mange føler at de står overfor et tonedøvt system, sier Greve.

Han tror det skyldes en stor og frustrerende po-

FNØYDE I LANDET:

e har det best

litikk rundt læreryrket. Det oppleves demotiverende for flere av studentene, sier han og viser til blant annet fjorårets lærerstreik, som ble norgeshistoriens lengste, og endte i tvungen lønnsnemnd.

Best i test

Fysikkstudentene på nedre Blindern, derimot, har det som plommen i egget. De kommer ut som de mest tilfredse studentene i landet, med arkitektur og arkeologi hakk i hæl.

På en liten lesesal i det ruvende fysikkbygget på Blindern, møter Universitas fysikkstudentene Simon Sætre Thommesen (19), Axel Kleven (20) og Adam Falchenberg (21). De går førsteåret på fysikk på Universitetet i Oslo (UiO), og kjenner seg godt igjen i tallene fra Studiebarometeret.

– Det er litt anarki på dette bygget her. Studentene får gjøre litt som de vil, sier Kleven.

Fysikkstudentene disponerer bygget til både faglig og sosial omgang. I undersøkelsen kommer det frem at det sosiale læringsmiljøet fortsatt er påvirket av pandemien. Det virker ikke å være tilfeldig hos fysikerne.

Falchenberg forklarer: – Vi jobber nesten alltid sammen om å komme med kreative forslag for å løse et problem. Samarbeid er veldig viktig, sier han.

Den hellige treenighet

Fysikkstudentenes suksess tilskriver studentene en kombinasjon av frihet, godt fagmiljø og godt studiemiljø. Studiebarometeret viser at den gjennomsnittlige fysikkstudent i snitt bruker nesten 33 timer i uka på egenstudier, i tillegg til 11 timer på obligatorisk undervisning. Grunnskolelærerne bruker sammenlignet ti timer på egenstudier, og 14 timer på obligatorisk undervisning.

Fysikkstudentene Universitas møter bruker mye tid på skole, men likevel påstår

de at de har fritid:

– Det blir i hvert fall fredagspils, sier Kleven.

– Og lørdagspils, skyter Falchenberg inn, før han legger til:

– Iblant blir det til og med tid til en søndagspils.

– Torsdagen holder dere hellig, da?

– Nei, vi får nok til et par øl da også, svarer Thommesen.

Også leder for fysikkfagutval-

Man sier at en fysiker er som en potet, den kan brukes til alt

Rachel Stiansen, leder av fagutvalget for fysikk

get ved UiO Rachel Stiansen (21) mener at det er treenigheten av frihet, det sosiale og det faglige miljøet som ligger bak tallene fra undersøkelsen.

– Man har fritid her på bygget, forteller Stiansen når Universitas møter henne i studentbaren til fysikkforeningen.

– Det er både hyggelig og effektivt, legger hun til. På tross av et stort, gammelt bygg med kalde lesesaler, er det mye varme på fakultetet.

– Det er alltid noen på huset. Vi har masse fellesarealer der man kan sitte og snakke om alt mulig mellom studieøktene, forteller Stiansen.

Fysikkstudentene har ifølge Stiansen lite obligatorisk opplegg. Hun tror friheten er en viktig grunn til at fysikkstudenter scorer så høyt på tilfredshet. Den gir rom å finne ut av hva de selv synes er interessant og til å samarbeide om oppgaver.

Jobbutsiktene er også gode:

– Man sier at en fysiker er som en potet, den kan brukes til alt, sier Stiansen.

Å slippe å stresse med jobbutsikter gir overskudd til studiene, ifølge henne.

– Har du noen tips til hvordan andre studenter kan bli like tilfredse som dere?

– Å ha en arena der man kan bli kjent med nye og tør å sette seg ned med folk som spør deg hvordan det går, er en stor fordel. Da får man lyst til å bli en del av samholdet.

Systemer satt i stein

Å gjennomføre endringer ved et stort universitet er ikke alltid lett. Selv om ledelsen ved Oslomet viser forståelse for studentenes problemer, opplever Greve ofte at den er preget av byråkrati og rigiditet.

Ledelsen har lite rom for skjønn i enkeltsituasjoner, mener Greve.

– Vi må ikke stå på prinsipper som ikke funker, sier han, og sikter til at universitet ofte ikke tar til seg studentenes forslag, sier han.

Blant annet har de fremtidige grunnskolelærerne mye obligatorisk undervisning og en fraværsgrense på 80 prosent. Den stramme timeplanen går ifølge Greve utover studentenes læring og trivsel. Det har vært en kilde til frustrasjon for flere av hans medstudenter:

– Døgnet har bare så mange timer. Når man må jobbe ved siden av for å få det til å gå rundt, må man prioritere, sier han.

I høst fikk Greves klasse en timeplan laget av et dataprogram. I den var det lite rom for endring eller forståelse ham. For Greve er dette et av eksemplene på hvordan universitet gjør det vanskelig for studentene.

For å bøte på problemene og øke tilfredsheten, håper Greve å kunne jobbe videre med både det faglige og det sosiale miljøet:

– Jeg tror det er viktig å fjerne de store skilleveggene mellom fakultet og student.

Oslomet bekymret

I en e-post til Universitas skriver prorektor ved Oslomet Silje Fekjær at skolen er bekymret over at den allmenne tilfredsheten går ned.

«Dette er ikke et resultat vi kan si oss fornøyde med», skriver hun i e-posten.

Hun opplyser at universitetet jobber med flere tiltak de håper kan hjelpe, blant annet økt bruk av studentassistenter og en satsing på faglig utvikling. Fekjær trekker frem at trivselen og motivasjonen på lærerutdanningen for 1. - 7. trinn på Oslomet er høyere enn på tilsvarende utdanninger andre steder i landet.

Instituttleder for grunnskole- og faglærerutdanning ved Oslomet Vibeke Bjarnø er forelagt kritikken og bekymringene til Greve i samme e-post til Universitas. Hun medgir at Oslomet har rom for forbedring når det gjelder organisering, og forsikrer at dette er noe de kontinuerlig jobber med.

«Timeplanleggingen gjennomføres automatisert, og det medfører at det alltid vil være noen som ønsker seg andre tidspunkter enn de får tildelt, det være seg studenter, lærere og ledelsen», skriver Bjarnø.

Likevel understreker Bjarnø at lærerutdanningen har en nasjonal forskrift og nasjonale føringer universitetet må forholde seg til, som kan gjøre det vanskelig å utøve skjønn.

«Ved lærerutdanningene bru-

Bånn av bøtta: Leder for fagutvalget for grunnskolelærere ved Oslomet Bjørn Olav Greve (30) håper at ulike sosiale tiltak kan bedre situasjonen for lærerstudentene.

ker vi både Studiebarometeret og egne evalueringer til løpende vurderinger for hva som må endres og videreutvikles», skriver Bjarnø.

universitas@universitas.no

Vi må ikke stå på prinsipper som ikke funker

Bjørn Olav Greve, leder av fagutvalget for grunnskolelærere

Studiebarometeret

- + Årlig undersøkelse utført av Nokut
- + Årlig undersøkelse utført av Nokut
- + 70 000 studenter har svart på undersøkelsen
- + Undersøker studentenes egen opplevelse av kvalitet på høyere utdanning
- + Måler blant annet tilfredshet, sosialt læringsmiljø og motivasjon.

Kilde: Studiebarometeret.no

Musikk er best LIVE!

Hos oss kan du oppleve live blues og soul med flotte artister fra både Norge, Europa og USA.

Vi har konsert hver lørdag kl. 16:00 på **Youngs Nede**. Dørene åpner kl. 15:00.

Kun kr. 100 for studenter og alle under 30 år!

Ordinær pris kr. 250 - 400. Billetter kjøpes på Ticketco eller i døra.

Start lørdagskvelden sammen med vennegjengen med et stemningsfullt og flott musikalsk vorspiel!

Velkommen til Oslo Bluesklubb!

ETT ÅR ETTER KRIGEN BRØT UT:

Fra bomberom til bal

Skulle på ballett: Anna Simonova (16) skulle ha ballett-tid den 24. februar, og ventet med å flykte fra byen. Det kunne kostet henne livet.

Flyktet med danselærer: Da krigen brøt ut, sendte foreldrene til Ailin Cheliktash (16) henne i trygghet med danselæreren sin.

Anna Simonova (16) løp mellom bomberom og leilighet. Ailin Cheliktash (16) måtte forlate familien. Nå danser de ballett på Khio. Møt studentene som måtte legge igjen alt for et liv i fred.

Flyktninger

tekst Tora Vassnes
foto Jessney Castueras

Piruetter, passé og ports de bras. Anna Simonova (16) og Ailin Cheliktash (16) beveger seg sømløst over parketten med fokuserte blikk. Hver fingerspiss skal være i riktig posisjon når ballettdanserne trener. «Assamblé, assamblé», sier ballettlæreren.

Siden Simonova var tolv år, har hun perfeksjonert hver eneste piruett og grunnposisjon med ett mål for øyet: å bli en profesjonell ballerina. Cheliktash har gått på

ballettskole siden hun var ti år.

Jentene har danset på Kunsthøgskolen i Oslo i syvende etasje siden september 2022. De møttes først høsten før krigen brøt ut, da de begge begynte på den nasjonale ballettskolen i Kyiv i Ukraina.

23. februar 2022 var en helt vanlig dag på skolen for Simonova. Men moren hennes ville at hun skulle komme hjem tidlig den ettermiddagen, for hun var bekymret for hva som skulle skje dagen etter. De hadde snakket om at de skulle dra hjem til Odessa, hvor de kommer fra, men hun hadde ballett-tid dagen etter, 24. februar. De bestemte seg derfor for å bli i Kyiv.

Mellom soverom og bomberom

Den natten gikk Russland til angrep på Ukraina, og alt endret seg.

– Klokken tre om morgenen vekket mamma meg og sa at krigen hadde startet. Vi visste ikke hva vi skulle gjøre fordi trafikken ut av byen allerede var kaotisk, sier Simonova.

Leiligheten deres lå rett ved en militærbase. De var omringet av krigen, og hørte stadig bomberegnet. De oppholdte seg i leiligheten i fem dager, bare de to.

I begynnelsen var ikke Simonova redd, kun preget av sjokk.

– Vi brukte de første dagene på å løpe fra

leiligheten til bomberommene og opp igjen. Man løper til bomberommene og ber om å overleve, jeg var bekymret for mamma, for hun måtte bære så mye vann, sier hun.

De snakket stadig med pappaen til Simonova. Han jobber i Norge.

– Pappa hadde det verre enn mamma og meg, for han visste jo ikke hva som skjedde med oss. Han ringte oss hele tiden.

Simonovas pappa fikk hjelp av kolleger for å hente Simonova og moren. De kom seg til Polen, og ble hentet av farens kollega Jakob der nede. Nå er hele familien samlet i en leilighet i Oslo, hvor møblene er donert til dem.

lett

Ballettdanserne: Ailin Cheliktash (16) og Anna Simonova (16) fortsetter å danse ballett i Oslo etter å ha flyktet fra Ukraina.

Ukrainske studenter

- + 24. februar 2022 angrep russiske styrker Ukraina.
- + I ett år har Ukraina blitt utsatt for en rekke angrep.
- + 5,2 millioner ukrainere har flyktet landet.
- + 7 millioner ukrainere er på intern flukt.
- + Siden begynnelsen av 2022 har det kommet 39.988 søknader fra ukrainske asylsøkere til Norge.
- + Regjeringen avsatte 1000 studieplasser fordelt på ulike universiteter i Norge. Få ble fylt opp.
- + Høsten 2022 startet det 45 ukrainske studenter på Universitetet i Oslo.
- + På Oslomet startet det 6 ukrainske flykntinger samme høst.
- + Universitas har ikke fått tall fra Høyskolen Kristiania eller Khio.

Kilde: FN, UIO, Khrono

– Nå er pappa veldig bekymret for oss. Han ringer meg hvis jeg går rundt i byen. Han var allerede litt engstelig for oss, men jeg kan ikke se for meg hvordan han hadde det da.

«Det er krig»

På den andre siden av Kyiv blir Cheliktash vekket av sin mor. «Det er krig», sa hun i nattetimene.

I samme leilighet sov pappaen, storebroren, bestemoren og tanten, samt deres to katter. De måtte flykte, og søkte trygghet på kontoret til faren, en lang og farlig kjøretur unna. Klær, sko og hverdag ble igjen. Kattene, vann og pass ble med. Der sov de på madrasser i to uker.

For Cheliktash ble fluktruten annerledes enn Simonovas, og en hun måtte ta helt alene.

– Foreldrene mine måtte bli i Kyiv på grunn av jobb og min bestemor. Jeg ville bli med dem, men familien min sa at jeg måtte dra.

Cheliktash begynner å gråte. Heldigvis er familien hennes trygg, og det har roet seg i områdene. Men hun kjenner på et dypt savn.

– Jeg savner hjemmet mitt så mye. Jeg savner foreldrene mine og min storebror, sier hun.

Det var Cheliktash sin danselærer som hjalp henne ut av det krigsher-

jede hjemlandet. Danselæreren kunne hjelpe henne og de andre elevene med å finne en skole de kunne danse på i Europa. De reiste først til Bratislava, så til Tyskland i noen måneder.

Hun kom til Oslo i fjor sommer. Læreren hennes sendte henne til Oslo fordi Simonova allerede var her.

Jentene tar hverandres hender.

– Nå kjenner jeg familien til Simonova, sier Cheliktash, og de ser bort på hverandre.

Kjærlighet for dansen

Danselæreren og programansvarlig for BA klassisk ballett Tim Almaas har fulgt dansestudenten tett helt siden de kom til Norge. Han legger armen rundt Cheliktash når hun snakker om flukten fra Ukraina.

Da Simonova kom til Kunsthøgskolen i mars, visste ikke Almaas og lærerstaben hva de skulle gjøre, annet enn å ta dem inn i varmen.

– Vi kunne ikke bry oss om hva som skulle skje, det eneste vi visste der og da var at jentene skulle bli her og studere hos oss, sier Almaas.

Nå ser han på dem som studenter og en del av flokken. Det viktigste skolen kan hjelpe med, er etter hans mening at de får danse ballett. Det er

gleden ved dansen man holder fast i.

– Kjærligheten og driften for dans er den samme enten man er i Ukraina, Oslo eller Bratislava. Jeg visste at det for dem ville være veldig viktig å få fortsette å danse.

Da Simonova kom til Oslo, hadde hun et lite opphold fra balletten. Så satte hun føttene på parketten på

Vi brukte de første dagene på å løpe fra leiligheten til bomberommene og opp igjen

Anna Simonova (16), student på Khio

kunsthøgskolen.

– Da jeg fikk startet igjen, kjente jeg hvor mye kroppen min trengte det, sier Simonova.

Det hverdagslige

– Du husker hjembyen din, der du har vokst opp? Der gata di, huset ditt og skolen din er. Se for deg at du plutselig er et helt annet sted. Noen ganger våkner jeg, og klarer ikke helt forstå det. Hvorfor er jeg egentlig er?

20. mars i fjor flyktet Mykhailo Karpiuk (20) fra sin hjemby

Saken fortsetter»

Zhytomyr i Ukraina. Han var på flukt alene i tre dager, før han til slutt kom seg på et fly fra Budapest til Oslo.

– Jeg måtte flykte fordi det ikke var trygt. Missiler falt nær der jeg bodde, de ødela sykehusene i byen og skolen der min yngre bror gikk.

Da krigen brøt ut og han flyttet til Norge, endret minnene av hjembyen seg. Selv de banale og hverdagslige minnene har blitt farget av krigen.

– Da jeg var liten, måtte vi kjøre et stykke for å besøke familien vår i Kyiv. Vi stoppet alltid på den samme bensinstasjonen for å ta pause. Under den første måneden av okkupasjonen skjedde det

bekymret.

Hjembyen ødelegges

To dager før Karpiuk kom til Norge, landet Diana Kryvenko (20) i Oslo. Hun flyktet fra Butsja, en av forstadsbyene til Kyiv. Butsja var under russisk okkupasjon de første ukene etter krigen brøt ut. Ifølge lokale myndigheter i Butsja ble 458 sivile kropper funnet etter at russerne trakk seg tilbake 31. mars i fjor.

– Jeg bor i en gate som heter Jablunska, det er hovedgaten i Butsja. Rett overfor barndomshjemmet mitt satte russerne opp sin hovedbase. Det var tanks overalt.

Kryvenkos mor, far og lillesøster ble igjen i Butsja etter at ukrainerne frigjorde byen i April. Kryvenko flyktet. Det var vondt å forlate familien.

For henne er ikke lenger hjembyen den samme. Alt endret seg etter 24. februar, og vil aldri bli hva den var.

– Det er smertefullt å se at hjembyen min blir ødelagt, og vite at den aldri kommer til å bli den samme igjen. Det de russiske soldatene gjorde mot byen min, er umenneskelig. De voldtok kvinner og drepte barn. Ting kan ikke bli det samme igjen etter det.

Etter frigjøringen har situasjonen i Butsja roet seg, men Kryvenko forteller at familien og hjembyen fremdeles sliter med strømforsyning, arbeidsledighet og høye priser.

Men det er vanskelig å være alene i Norge, sier Kryvenko. Heller ikke for henne har det vært lett å etablere vennskap på universitetet. Nå tar hun norsk kurset ved UiO.

I Kyiv studerte Kryvenko oversettelse. Før ville hun jobbe i forlagsbransjen. Nå vil hun jobbe som oversetter for militæret i Ukraina. Hun håper å komme tilbake en dag, men er nå i Norge.

– De første to månedene gikk jeg ikke ut, for jeg var ofte redd. Ting hadde nok vært lettere om jeg hadde fått noen norske venner.

universitas@universitas.no

Jeg har bodd her i ett år, og har ikke fått en eneste venn

Mykhailo Karpiuk (20), student ved Kristiania

en stor massakre akkurat der vi pleide å stoppe for å drikke kaffe.

Ikke en eneste venn

Nå studerer Karpiuk datateknologi ved Kristiania. Han prøver samtidig å følge timene på universitetet i Kyiv, der han var midt i en økonomigrad. Han er takknemlig for at han får studere i Norge, men synes det sosiale er vanskelig.

– Jeg er veldig glad for at jeg får studere i Norge, fordi Norge er et fint land, og kvaliteten på studiene er så bra. Det er en god mulighet for meg til å starte livet mitt på nytt.

– Men så har jeg bodd her i ett år nå, og har ennå ikke fått en eneste venn.

Karpiuks familie er igjen i Ukraina fordi de har hus der de må ta vare på. De må også passe på Karpiuks besteforeldre og kattene og hundene. Karpiuk er i Norge helt alene.

Det er roligere i Zhytomyr nå, der familien hans fremdeles bor. Men han er stadig

De første to månedene gikk jeg ikke ut, for jeg var redd

Diana Kryvenko (20), student ved UiO

Ensom: Mykhailo Karpiuk (20) måtte forlate vennene sine på universitetet i Kyiv i fjor. Det siste året på Kristiania har vært ensomt.

Fremmede omgivelser: Diana Kryvenko (20) studerer på Universitetet i Oslo. Hun skulle ønske universitetet var mer sosialt.

NHOS KOMPETANSEBAROMETER FOR 2022 ER KLART:

– Skrikende behov

Humanistiske og estetiske fag er minst ettertraktet, ifølge NHO. Studerer du tekniske fag, er du nærmest garantert jobb.

Kompetansebehov

tekst Edvard Storm Simonsen
foto Adrian Heggem Misfjord

– Jeg tenkte ikke over det før jeg begynte her, men ser nå hvor attraktivt det er.

Christine Grace Cabello Moltu studerer elkraft på Fagskolen Oslo, og er nesten garantert jobb etter endt utdanning.

Det viser årets kompetansebarometer fra NHO, som kartlegger hva slags kompetanse medlemsbedriftene deres trenger (se faktaboks). Vil man være sikret jobb etter endt studie, er det å studere på en fagskole et godt valg. Seks av ti norske bedrifter mangler nemlig personer med fagbrev og svennebrev, og over halvparten av bedriftene som ble spurt, svarte at de mangler folk med fagskoleutdanning.

Trenger fagfolk

– Bedriftene har et skrikende behov for teknisk kompetanse, sier NHOs avdelingsdirektør for kompetanse og innovasjon Rebekka Borsch til Universitas på telefon.

NHO melder at Norge befinner seg i en vedvarende yrkesfagkrise, og norske bedrifter mangler 38.000 ansatte med riktig utdanning. Flest bedrifter melder at de har behov for ansatte med fagbrev eller fagskoleutdanning. NHOs lærebedrifter mangler også omtrent 2.600 lærlinger.

Til unge som lurer på hvilken utdanning de skal ta, anbefaler Borsch å ta en titt på kompetansebarometeret, for å se hva som gir sikker jobb.

– IKT og digitalisering er en sikker vinner, ingeniør er en sikker vinner, alt av tekniske fag er sikre vinnere. Veldig mye av det grønne skiftet er avhengig av folk med teknisk kompetanse.

Sikret jobb

På Fagskolen Oslo studerer også Henriette Vøyenli (21), som går

bygningsinformasjonsmodellering (BIM) og Brynjar Lauritsen (22), som går bygg. Alle tre har innsett at de er svært ettertraktede blant norske bedrifter. Men akkurat hvor ettertraktede de var, visste de ikke før de begynte å studere.

– På karrieredagen var det mange som var interesserte i oss, sier Cabello Moltu.

– Hvorfor tror dere ikke det er flere som tar yrkesfaglig utdanning, når det åpenbart er så høy etterspørsel for sånne som dere?

– Folk vet ikke at det er en mulighet. Jeg hadde ikke hørt om fagskole før jeg tok påbygg. Og BIM for eksempel, som jeg studerer, vet ikke folk hva er, sier Vøyenli.

Lauritsen tror at noe av grunnen til at ikke flere velger fagskole, handler om forventninger fra andre.

Man får banket inn i skallen fra man er liten at man skal gå studiespesialiserende

– Man får banket inn i skallen fra man er liten at man skal gå studiespesialiserende. Alle vet hva universitet og høyskole er, men ingen vet hva teknisk fagskole er.

På spørsmål om de føler seg sikker på å få jobb rett etter fullført studie, er svaret et unisont ja.

– Jeg har allerede fått sommerjobb med gode muligheter for

å søke der når jeg er ferdig å studere, sier Cabello Moltu.

Ikke alle er ettertraktede

Mens 51 prosent av bedriftene mangler kompetanse innenfor håndverksfag og 44 prosent

innenfor ingeniør- og tekniske fag, er det bare 5 prosent av bedriftene som melder om mangel på kompetanse innenfor humanistiske og estetiske fag. Dette gjelder riktignok bare NHOs medlemsbedrifter, og ikke offentlig sektor.

– Behovet for ansatte med utdanning fra humanistiske og estetiske fag er lavest. Vil du fraråde

Ettertraktet: Henriette Vøyenli (21), Brynjar Lauritsen (22) og Christine Grace Cabello Moltu (21) kan smile for at fagskoleutdannede er populære blant norske bedrifter.

unge å studere for eksempel religionsvitenskap eller kunsthistorie?

– Det er ikke min oppgave å fraråde folk noe som helst. Jeg kan bare peke på hvor det er trygge jobber å finne. Vi ser et stort behov for kompetanse innen ingeniørtekniske fag, innen IKT-kompetanse, så alle som har lyst til å gå inn i det, de kan jeg bare oppfordre å gjøre det, sier Borsch i NHO.

Likevel dro Universitas til det ifølge NHOs medlemsbedrifters minst ettertraktede hjørne, nemlig Det humanistisk fakultet ved Universitetet i Oslo (UiO).

– Jeg velger å utsette den tanken! sier masterstudent i historie Astrid Berglann på spørsmål om hvilke tanker hun har om fremtiden.

– Tenkte du på jobbmuligheter da du begynte å studere historie?

– Ikke så mye, jeg gjorde det bra i historie på videregående og syntes det var gøy, så tenkte jeg at jeg finner ut av det etterhvert. Det er ikke noe spesifikt jeg vil jobbe med. Når jeg nærmer meg innspurten på studiet kan jeg be-

NHOs kompetansebarometer

- + Årlig kartlegging av NHOs medlemsbedrifters kompetansebehov.
- + 65% av bedriftene oppgir at kompetansebehovet deres er udekket.
- + Totalt mangler 38 000 ansatte med riktig kompetanse.
- + 4686 av bedrifter i NHO har svart på undersøkelse, det tilsvarer en fjerdedel av medlemsbedriftene.

Kilde: NHOs kompetansebarometer 2022

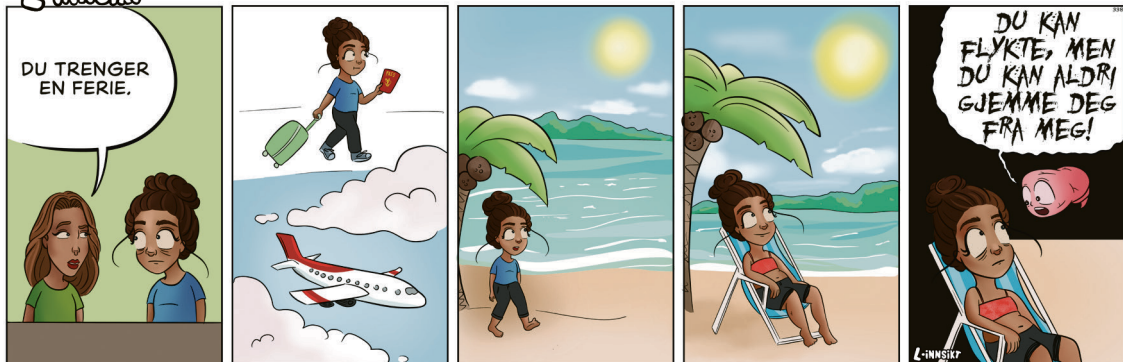
gygne å tenke på det.

Selv om kompetanse innenfor humanistiske fag ikke er noe norske bedrifter slåss om, er ikke fremtidig karriere noe Berglann bekymrer seg for akkurat nå.

– Jeg utsetter stresset, jeg skal være stressa resten av livet!

universitas@universitas.no

LÅNEKASSA

Notis: Bekymringene er gjerne overhengende, enten du befinner deg i en trang studenthjelpe eller på ferie, om det så er fordi du har Lånekassen på nakken eller en haug med innleveringer like rundt hjørnet. Og likevel er det så mye lettere å hanske med problemer om man er omgitt av palmer og sand. Nesten rart det der, at du i tropiske strøk, småfull på billig og lunken øl, gjerne tar det hele litt mer med ro. Kom deg på ferie, dra til Syden eller Sydney, og kos deg!
OG

Tilbudsguiden

AVIS

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/studentKontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

Da Dagsavisen

Få 50 % studentrabatt på Dagsavisen!

Bestill her:
www.abonnement.dagsavisen.no/studentdagsavisen@mediacconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

Finansavisen

Gratis tilgang til Finansavisen
Ordinær pris: Fra 3345,- for et årLogg inn
med din studentmail

fa.no

EVENT

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

DJ Booking Norge AS
Hasleveien 28A, 0571 Oslodjb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

FLYTTING/LAGERPLASS

wanda.space

TILBUDSGUIDEN
FOR
STUDENTER
I
OSLO

Villige til å ta opp mer lån

Positiv: Ari Sigurdarson (20) er positiv til mer lån, hvis det gjør at han kan prioritere studiene fremfor jobben.

Nesten halvparten av studentene er positive til mer lån. Billig for politikerne, men ikke studentene, sier NSO-leder.

Lån versus stipend

tekst Magnus Brandt
foto Olha Korop

– Jeg har ikke lyst til å dra på matbutikken engang. Det gjør vondt og det er ikke noe hyggelig å tappe kortet i det hele tatt.

Student Ari Sigurdarson (20) studerer internasjonale studier på Universitetet i Oslo, og kjenner som de fleste på at økonomien blir strammere. For å få det til å gå rundt, har han to deltidsjobber. Uten den lønna, tror han ikke han ville greid seg. Studielånet hans dekker så vidt leie og strøm-utgifter.

Lån = mer penger?

Det er uaktuelt for ham å ta opp et forbrukslån eller lignende i studietiden. Men ville han tatt det imot om det var Lånekassen som tilbød ham mer lån?

– På dette tidspunktet, ja. Jeg tenker at jeg kommer til å få et høyt studielån uansett. Så hvis jeg kan ha tusen kroner mer i måneden som gjør at jeg kan

prioritere studier fremfor jobb, er det verdt det.

Han er blant flertallet av studentene. 46 prosent av studentene sier de vil ha mer i studiestøtte mot at hele summen blir lagt til som lån og ikke stipend. 38 prosent svarte nei. Det kommer frem i en undersøkelse gjort av Norsk studentorganisasjon (NSO) og Universitas (se faktaboks).

– Det første jeg tenker når jeg ser disse resultatene, er at det er et åpenbart behov for å øke studiestøtta. Vi ser at det er mange studenter som står i en trang økonomisk situasjon, og som ikke får det til å gå rundt med den støtten man får fra Lånekassen i dag, sier Maika Marie Godal Dam, leder i NSO.

Til Godal Dam og studentenes glede, får de økt studiestøtte fra høsten 2023 med 9022 kroner. NSO har likevel et krav om at studiestøtten er knyttet til 1,5 G, altså grunnbeløpet i folketrygden. Da ville heltidsstudenten fått 167.215 kroner i året. Nå er den økt til om lag 137.909 kroner.

Alexandre Tedesco Siem (20), Finans, BI

1. Hvordan er din økonomiske situasjon, får du inntekt fra andre steder enn lånekassen?
2. Får du økonomisk hjelp fra andre steder? Feks. foreldre?
3. Har du merket noe forskjell i økonomien i det siste?
4. Har du vurdert å ta opp andre lån enn lånekassen i studietiden?
5. Sett at det blir mulig å få mer studiestøtte som blir gjort om til lån, ville du tatt opp dette lånet?

1. Nei, det er bare lånekassen, i tillegg til det jeg har oppspart.
2. Ja, jeg får støtte hjemmefra.
3. Det er jo klart litt dyrere, men jeg klarer meg fint.
4. Jeg har vurdert å ta opp boliglån.
5. Ja, det ville jeg.

Høyre vil gi lån

Selv om Godal Dam mener det er et tydelig behov for mer støtte for at studentene skal få endene til å møtes, mener hun ikke at løsningen er mer lån.

– Større lånebelastning når du er student gir også noen følger når du er ferdig med å studere, og det kan gjøre det vanskelig for deg å for eksempel komme inn på boligmarkedet når du er ferdig som student.

I tillegg sier hun at mennesker som kommer fra lavere sosioøkonomisk bakgrunn har en større tendens til å vegre seg for å ta opp lån. Det kan på sikt ha konsekvenser for hvem som velger å ta høyere utdanning eller ikke, dersom låneandelen blir større.

Diskusjonen om lån versus stipend har vært oppe tidligere. Både da det var snakk om strømstøtte i form av lån, og under studentenes tiltakspakke under pandemien. Det skapte store reaksjoner blant studentorganisasjonene.

Da prisene for alvor steg i fjor høst, foreslo Høyre et lån på inntil 40.000 kroner til studentene. Det skulle være et frivillig studielån på toppen av dagens studiestøtte. De står fremdeles ved forslaget.

«Med dette vil studentene kunne få tilsvarende 1,5 G. Lånet er frivillig og det er opp til studentene selv om de vil benytte seg av det», skriver stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes i Høyre i en e-post til Universitas.

Hun mener det er en «rask og effektiv» måte å sikre at studentene kan fokusere på studiene fremfor økonomiske bekymringer.

«Jeg er bekymret for at flere vil ta dyre forbrukslån eller pådra seg kredittkortgjeld for å få økonomien til å gå rundt», skriver Jønnes.

Ikke den beste løsningen

Men Høyre får hverken medhold fra SV eller Rødt.

«Studentene trenger ikke først og fremst mer gjeld. De trenger

mer penger. Derfor vil SV heller øke hele studiestøtta, stipend inkludert», skriver Freddy André Øvstegård, stortingsrepresentant for SV i en e-post til Universitas

Hege Bae Nyholt, stortingsrepresentant for Rødt, stemmer i: «Rødt vil ha fullstipendiering til alle studenter. På veien dit støtter vi kravet om at studiestøtten økes til 2,5 G, og at låneandelen reduseres til 40 prosent av stipendandelen.»

Godal Dam minner om at når vi er inne i krisetider som pandemi og dyrtid, er det studentene som står igjen som eneste gruppe som blir kompensert med lån.

– Dette er jo en billig løsning for politikerne, men ikke den beste løsningen for studentene.

– Vi mener at den beste løsningen er at studiestøtta økes og knyttes til grunnbeløpet i folketrygden og at 40 prosent av det man får utbetalt forblir stipend, sånn som vi har det i dag.

universitas@universitas.no

Lån vs. stipend

+ Ønsker du å få mer i studiestøtte mot at hele den økte summen blir lagt til som lån og ikke kan gjøres om til stipend?

+ Ja: 46 prosent

+ Nei: 38 prosent

+ Vet ikke: 16 prosent

+ Intervjuene ble gjennomført i perioden 26. september - 12. oktober 2022.

+ 1002 studenter ved norske universiteter og høyskoler svarte på undersøkelsen.

+ Undersøkelsen er gjennomført av Sentio på vegne av NSO og Universitas.

Kilde: NHOs kompetansebarometer 2022

Nora Reitan (26), Bibliotek og informasjonsvitenskap, OsloMet

1. Jeg får ikke inntekt andre steder enn lånekassen. Så økonomien er litt stram, men det hjelper å ha sparepenger fra sommerjobb.
2. Ikke for tiden, men det har hendt at jeg har lånt penger av foreldrene mine.
3. Ja, jeg merker at det er dyrere, og bufferkontoen blir fortere spist opp enn før.
4. Nei.
5. Kanskje ikke akkurat nå, men kanskje på et senere tidspunkt hvis jeg har mindre oppsparte midler.

Uma Kumar (19), Digital økonomi og ledelse, UiO

1. Ja, jeg får inntekt fra jobb i tillegg til lånekassen.
2. Ja, jeg får litt fra foreldre.
3. Det er kanskje litt dyrere å kjøpe mat. Spesielt hvis noen bor alene, merker man at det definitivt er dyrere.
4. Nei.
5. Jeg er litt usikker, for det er kanskje fint å ha lån, men det er jo ikke det samme som stipend og det må jo nedbetales. Kanskje ikke.

Må kutte timer og plasser

Regjeringen fjerner 25 millioner kroner i statsstøtte til NMH. Studentene frykter konsekvensene.

Kutt

tekst Anna Tea Østensen
foto Tobias Schildmann Mandt

– Det jeg er redd for med kutt i antall undervisningsuker, er først og fremst hva slag oppfølging man får. Det er der min hovedbekymring ligger.

Leder av studentutvalget ved Norges Musikkhøgskole (NMH) Idun Gabrielle Fougner-Økland er bekymret for kuttene som nå må gjøres.

I kjølvannet av pandemien får NMH nemlig 25 millioner kroner mindre å rutte med i sitt årlige budsjett. 70 studieplasser skal fjernes, og nå foreslås det i tillegg å kutte ned på antall undervisningsuker. Forslaget vedtas eventuelt 9. mars.

Bekymret

Økt arbeidsgiveravgift, økte strømkostnader og generell prisøkning fører også til innstramning. Det foreslås også å kutte 13,9 årsverk innen fag og veiledning, kutte ned på antall undervisningsuker og kutte jevnt over der det lar seg gjøre. Studieplasser innenfor musikkterapi, pedagogiske fag og

kunstneriske fag skal fjernes.

Kuttene i studieplassene kommer som følge av bortfall av plassene regjeringen tildelte under koronapandemien for å stimulere til lavere arbeidsledighet. Disse fasene nå ut. Designlinjen på arkitektur- og designskolen i Oslo (AHO) led samme skjebne, og må også fjerne studieplasser, til sterke reaksjoner.

Nå fryktes det også for konsekvensene. Fougner-Økland er spesielt bekymret for hva en reduksjon av undervisningstimene vil bety for oppfølging av studenter, da musikkstudier krever mye en-til-en kontakt, en kontakt de ikke fikk under pandemien.

– At vi ikke har kunnet drive med kunst og ikke kunne jobbet sammen med andre mennesker på den måten musikere gjør, er ikke bra. Alt handler om et samspill mellom flere personer.

– Å ikke ha hatt muligheten har vært veldig demotiverende og vanskelig, sier Fougner-Økland.

Overfløydige uker

Behovet og savnet etter kreativt samarbeid og samspill bekreftes av musikkstudentene Maja Barratt-

Due og Hannah Kristina Lund. Begge går siste året i en bachelor i utøvende Cello i klassisk musikk på NMH.

– På grunn av korona føles det jo ut ikke ut som om vi har studert i fire år. Det har vært utrolig mye fellesundervisning som har gått tapt. Vi vil jo gjerne ha den tiden vi kan få, sier Lund.

De er bekymret over forslaget om en nedskalering i antall undervisningsuker som følge.

– Jeg tenker at det er en grunn til at vi har det antall undervisningsuker vi har. Om vi skal lære det samme, men på færre antall uker, blir jo tilbudet dårligere, sier Barratt-Due.

Rektor ved NMH Astrid Kvalbein mener derimot at et kutt i antall undervisningsuker kan ha både positive og negative sider, og tror ikke det vil påvirke kvaliteten dramatisk. NMH-studentene har allerede mye undervisning sammenlignet med lignende utdanninger i Norge, sier hun.

– Om vi gir litt færre undervisningstimer, er det sikkert at noen vil savne det. Andre vil kanskje synes det er ok, og da får de mer tid til å jobbe selvstendig.

Fougner-Økland sier seg enig i at det kanskje ikke bare er negativt.

– Det kan for noen sikkert være deilig å få litt mer tid og rom til å drive med egentrening. Enkelte

studieretninger har veldig høy arbeidsbelastning slik det er nå, og tilbringer mye tid på skolen.

Føler seg nedprioritert

Studentutvalgsleder Fougner-Økland sier at det er regjeringen som har gitt dem et vanskelig budsjett. Hun deler frustrasjonen til studentene, men har likevel forståelse for at dette ikke er noe ledelsen har valgt. Fougner-Økland opplever at det er en sterk dugnadsånd blant elevene og lærerne om å sammen løse situasjonen på best mulig måte.

Likevel stusser hun over tidspunktet, og tror ikke studentene har kommet seg etter pandemien og mangelen på samspill og undervisningstid.

– At 70 studieplasser fjernes, oppleves som at studier innen kunst og kultur nedprioriteres i samfunnet, og at det ikke er et like stort behov for utdannede folk innenfor dette fagfeltet.

– Jeg er veldig bekymret for hvordan det norske kulturlivet vil se ut om ti år, når de som studerer nå har kjent på at samfunnet anser dem som overflødig hele studietiden.

Studentene Barratt-Due og Lund deler den samme opplevelsen.

– Det kan føles litt demotiverende å studere noe som blir så tilside-

Frustrert: Musikkstudentene Maja Barratt-Due (22) og Hannah Kristina Lund (22) føler seg tilsidesatt som kulturstudenter grunnet kutt i statsstøtte.

satt. Det er jo absolutt et behov for at folk tar disse utdannelsene.

– Vi trenger jo kultur! Stemmer Lund i.

Kunnskapsdepartementet hadde ikke anledning til å kommentere kritikken hva gjelder nedprioritering av kunst og kultur innen avisa gikk i trykken.

universitas@universitas.no

TEKNISK MUSEUM

SENT

på Teknisk museum

SPILL - LEGO - BAR - QUIZ

Siste torsdag i måneden / over 18

Stor gratis parkering i Kjelsåsveien 143, Kun 12 min. fra Oslo S

UTENRIKS

utenriksredaktør: **Elisabeth Berg Ødegaard**
elisbodegaard@gmail.com 481 01 254

Femicid, *catcalling* og politi som voldtar

Lysere tider i vente?: Tja, Hellas' unge kvinner er både oppgitte og håpefulle. Sosiologistudent Aphrodite Papadatou (19) (til venstre) står her med venninnene foran Panteionuniversitetet, der de studerer.

I 2021 ble det utført 16 kvinnedrap i Hellas, og tallet er økende. Aphrodite (19) er fortvilet over utviklingen: – Hvis hun blir drept, tenker man at hun må ha provosert ham.

Gresk feminisme

tekst Eline Ruud Kristiansen
foto Matilde Sunde Solsvik

– Jeg har blitt *catcallet* siden jeg var 14, sier Aphrodite Papadatou (19). Hun retter på brillene sine, og rister oppgitt på hodet.

– De fleste har vært eldre menn. Vi møter henne ved Panteionuniversitet, sør for sentrum i Athen, hvor hun har pause sammen med venninner fra studiet. I landet som har Europas laveste score på kjønnslikhet og et voksende antall kvinnedrap, ønsker vi å høre hvordan unge greske kvinner selv opplever situasjonen. Jentene nøler ikke med å dele om vonde erfaringer.

– Det er vanlig at unge jenter blir ropt etter når de er tenåringer, sier Vasiliki Mataxoti (21).

Statsvitenskapstudenten nikker bekreftende mot Papadatou, før hun også begynner å riste på hodet.

– Særlig på landsbygda, der er det ofte mer konservativt.

Mens land som USA og Norge opplevde samfunnsomveltninger med #MeToo i 2017, tok det hele fire år før den greske bevegelsen våknet. Etter at den tidligere seileren Sofia Bekatorou åpnet opp om et 23 år gammelt overgrep, fosset en bølge til-

taler og bevisstgjøring rundt sexisme over det greske samfunnet i 2021. Regjeringen gjennomførte strengere straff for overgrep og flere berømte profiler ble avsatt.

Ifølge vennegjengen fra Panteionuniversitetet, er det likevel en lang vei igjen å gå. Det kommer også fram av EIGEs (European Institute for Gender Equality) Gender Gap Report fra 2022, hvor Hellas rangerer dårligst blant EU-landene. Mens Sverige topper statistikken med en score på 83,9 av hundre mulige, ligger grekerne på 53,4. Hva er årsaken til det store spriket med andre europeiske land?

My Big Fat Greek Wedding på ekte

– For bestemødrene våre var det vanlig å være hjemmeværende, men med mødrene våre har det endret seg. Dette skiftet har gjort at Hellas er veldig polarisert, forklarer Papadatou.

Hun mener det har skjedd en stor endring med deres foreldregenerasjon. Da hun ønsket å studere jus, mente besteforeldrene hennes at læreryrket var bedre egnet for en kvinne. Samtidig opplever jentene mye press om utseende og det å gifte seg og få barn.

– Er du 35, ugift og barnløs er folk døm-

mende. Det gjelder også for menn etter ca. 40. For en kvinne er ekteskapet presentert som den største milepælen i livet, legger Papadatou til.

– Har dere sett *My Big Fat Greek Wedding*? spør Mataxoti.

– Det er akkurat sånn!

Jentene ler. Ingen av dem drømmer om ekstravagant bryllupsfeiring som i filmen. Selv om den yngre generasjonen kvinner er mer frigjort, er Mataxoti bekymret når hun hører kommentarer fra gutter i omgangskretsen.

– Mange unge forstår ikke hva samtykke innebærer. Noen synes til og med det er «turn off». Jeg har også hørt den klassiske «men jeg betalte for drinken hennes», sier hun.

Må ta ansvar for egen sikkerhet

Det konservative kvinnesynet går hånd i hånd med denne typen hverdagssexisme. Nyheter om overfall og voldtekter er hverdagskost, forklarer jentene.

– Mange unngår å anmelde på grunn av skam og skyldfølelse, sier Mataxoti.

Kvelden før vi møtes, fikk Universitas' journalist og fotograf selv kjenne frykten på kroppen. Da vi gikk langs Athens folk-

Kjønnsulikhet i Hellas

- + Ifølge EIGEs (European Institute for Gender Equality) Gender Gap Report fra 2022 kommer Hellas dårligst ut av EU-landene innen likestilling, og på 98. plass i verden.
- + Scoren ligger 15.2 poeng under EUs generelle score.
- + Voldtekt i ekteskapet og vold i hjemmet ble ikke kriminalisert før i 2006.
- + Hellas har et solid juridisk rammeverk for likestilling, men store deler av samfunnet preges av konservative kjønnsrollemønstre.
- + Etter at #MeToo kom til Hellas i 2021, har flere tatt oppgjør med overgrepskulturen.
- + Før pandemien meldte unwomen.org at 20 prosent av alle greske kvinner opplevde vold i nære relasjoner.
- + I 2021 ble 16 kvinner drept i Hellas. Dette er det høyeste tallet i nyere tid.

Kilder: eige.org, unwomen.org

somme gater, mellom steder som solgte gyros og souvlaki, ble vi brått oppmerksom på en plystrende lyd. Litt lenger foran oss sto det en gjeng utstasjonerte politimenn og glodde. Vi gikk fra hendelsen med sjokk og avsky, vel vitende om at dette er hverdagen til greske kvinner.

– Man blir vant til det, sukker Papadatou, når vi forteller henne om opplevelsen dagen etter.

Som kvinne i Athen blir man selv nødt til å ta ansvaret for egen sikkerhet, utdyper studievenninnen Tsampika Elenitsa (19).

– Jeg tar alltid taxi hvis jeg skal hjem

anmeldt for å ha voldtatt en 19-åring, melder den greske avisen Katherimini. Ifølge mennene hadde den unge kvinnen «flørtet med dem», og de hadde gitt etter for hennes «fantasi». Politimennenes arrestasjon ble opphevet, og de går nå fritt.

I Hellas, som i mange andre land, blir mange seksuell trakassering-saker henlagt. I tilfeller med partnervold, blir kvinnen ofte sendt hjem for «å snakke om det». Men i hjemmet er man heller aldri helt trygg.

Kvinnedrap «i lidenskapens hete»

Samtidig som koronapandemien raste verden over, foregikk det også en såkalt «partnervoldpandemi». Nedstenging og restriksjoner har gjort at flere har vært innestengt med voldelig partner, og færre har fått oppsøkt hjelp. Hellas har ikke vært noe unntak. Her har det de siste årene ligget på åtte kjønnsbaserte drap i året, så-

kalte femicid.

Drapet på britisk-filippinske Caroline Crouch i en forstad til Athen, bare 19 år gammel, skapte overskrifter internasjonalt i 2021. Da politiet ankom åstedet, lå ektemannen hennes, piloten Charalambos «Babis» Anagnostopoulos, kneblet. Huset var totalranet og hunden brutalt myrdet. Det skulle gå 38 dager før sannheten kom frem; det var Anagnostopoulos selv som hadde drept Crouch.

For jentene var medias omtale av saken som en «love crime» rystende.

– På nyhetene sa de at han drepte henne «fordi han elsket henne så høyt». Siktetes advokat sa det var begått «i lidenskapens hete». Men hvis man elsker noen, dreper man dem ikke, sier Papadatou oppgitt.

Hun er lei av retorikken rundt det voksende antallet kvinnedrap, men også overfall og voldtekter.

– Hele begrepet setter morderen i bedre lys, og det ender i *victim-blaming*. I Hellas har man en idé om at det er kvinnens oppgave «å holde på mannen», og hvis hun blir drept, tenker man at hun må ha provosert ham. «Hva hvis hun var en dårlig kone?».

Taktisk protestering

Det økende antallet overgrep under pandemien har skapt store protester etter samfunnets gjenåpning, både blant unge studenter og voksne kvinner. Som Universitas tidligere har skrevet om, er det greske politiet raske med å bruke både tåregass og vold for å holde demonstranter i sjakk – selv når protestene er mot vold.

Papadatou håper grekerne kan være mer selektive med hva de protesterer for.

– Vi protesterer for mye. De virkelig viktige protestene mister sin verdi hvis vi protesterer for hver minste ting.

Nøkkelen er derfor, ifølge henne, å velge nøye kampene de ønsker å påvirke regjeringen med. Papadatou påpeker at

det også finnes mange dårlige holdninger kvinner imellom.

– Det går mye i sladring og *slutshaming*, dessverre.

Resten av jentene rundt bordet sukker og himler med øynene. De har alle opplevd å være på den mottakende enden. De håper likevel at kvinner, både i Hellas og resten av verden, vil få det bedre med mer kunnskap om kvinners rettigheter – og anatomi.

– Jeg kan trygt si at de fleste menn tror at vi tisser og puler med samme hull, avslutter Papadatou med et stort sukk. Et sukk som de fleste kvinner på tvers av landegrensener kan si seg enige i.

universitas@universitas.no

Er du 35, ugift og barnløs er folk dømmende

Aphrodite Papadatou (19), sosiologstudent ved Panteionuniversitetet

Selv ikke politi gjør at jeg føler meg trygg, spesielt etter de overgrepene som har vært

Vasiliki Mataxoti (21), statsvitenskapstudent ved Panteionuniversitetet

alene om kvelden, forteller hun og fortsetter.

– Det koster mellom seks og åtte euro, men det er den eneste måten jeg føler meg trygg. Regjeringen gjør ikke nok for å øke sikkerheten.

Politi som voldtår

Som Universitas har skrevet i en tidligere sak i denne reportasjeserien, er ikke ekstraavgifter lett for alle grekere. Med økonomisk krise og høyere priser vil det å ta taxi ikke være gjennomførbart for alle kvinner. Elenitsa mener derfor at taxiprisene burde blitt lavere for kvinner, og at flere politi burde blitt utplassert i gatene. Den økte politivolden, som Universitas har skrevet om tidligere, bekymrer henne ikke.

– Jeg føler meg tryggere med politi enn berusede menn som vil voldta meg.

Mataxoti er uenig.

– Selv ikke politi gjør at jeg føler meg trygg, spesielt etter de overgrepene som har vært, sier hun.

I oktober 2022 ble to politimenn

Står alene: — Mange unngår å anmelde på grunn av skam og skyldfølelse, forteller statsvitenskapstudent Vasiliki Mataxoti (21).

DEBATT

Vikarierende debattredaktør: **Ulrik Alver Solli**
ulrikaversolli@gmail.com 410 70 276

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Satire sa du?

Agderavisa Unikum er gaven som ikke slutter å gi. Et besøk på nettsiden deres etterlater deg alltid lattermild, men kanskje aller mest forbløffet: Den innehar en blanding av sjangere og språk det ikke er helt lett å bli helt klok på.

Denne uka byr Unikum på satire i form av en artig liten sak med overskriften «How to avoid stitches while getting bitches!». Artikkelen er signert Henrik, en selverklært *Top Alpha G*, som gavmildt deler sine

hemmeligheter med allmennheten: Hvordan få like mange *bitches* som Alpha G-en selv. Det er lett å her rynke på nesen, men man må huske at dette tross alt er satire, og satire innebærer ofte en form for samfunns- eller maktkritikk, leser vi på SNL. Vi tolker det dermed dithen at det er *Top Alpha G*-sa som er de egentlige ofrene for Unikums satiriske slakterkniv denne gangen. Og det er kanskje fortjent? Kjør debatt!

Himmel på jord i form av et offentlig toalett

De har fått dilla på tester i Trondheim, og denne gangen er det NTNUs toaletter som evalueres av Under Duskens anmelder. Useriøst, vil kanskje noen tenke, informativt og høyst nødvendig vil kanskje andre tenke.

Uavhengig av hva man tenker, vil man i saken lese at toalettene deles inn i tre overordnede kategorier med utgangspunkt i deres hygieniske kvalitet: «tragiske toaletter», «likegyldige latriner» og sist, men ikke minst: «konkurranse-dyktige klosetter». Artig liten sak dette, altså. Saken som helhet holder seg ellers overraskende fri for bæsjeumor, noe som jo kanskje er et kvalitets-

tegn.

Til opplysning kan det meldes om at testens vinner er «Gløshaugen 333F», det eneste av de ti utprøvde toalettene som ender på terningkast 6. Og anmelderen sparer ikke på lovordene om dette høyst merverdige vannklosettet: «Denne doen er himmel på jord i form av et offentlig toalett», står det å lese. «Et toalett som overgår alle forventninger», står det videre, før anmeldelsen rundes av med et spørsmål som nok må leses som retorisk: «Med en slik avslappende atmosfære er kanskje denne doen løsningen på studiestresset?».

Er det altså slik det har seg? Kjør debatt!

Ukas tvitringer:

joner mitchell @knutingsen

Gud skjenker de mest høylytte mager til sine mest stillferdige gutter

Rettferdig er på ingen måte verden

big pig (remastered) @HyggeligTjommi

handelen går nedover i storbyene fordi folk ikke setter ut vantrau til tilreisendes tørste hester lenger

Men akkurat DET gir vel MDG blanke i...

Eli Muskum @Pleuritt

Lektorer over hele landet reagerer med sjokk og vantrø etter at ChatGPT har påstått at IFA-pastillen ikke er velegnet for sangere, talere, røkere og sportsmenn

Nå må noen snart se å få stoppet ChatGPT!

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?

Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Kvinner hører hjemme på filosofipensumet

Laget av Tobias Schildmann. Mandt

Kvinnelige filosofer har gitt betydningsfulle bidrag til filosofihistorien, men ignoreres allikevel glatt av UiO. Studenter som etterspør dem møtes av likegyldighet, og det er problematisk.

Kvinnelige filosofer

Astrid Engen, filosofistudent ved UiO

Den 20.01 skrev Magnus Vanebo et innlegg i Subjekt hvor han brukte den utslitte «sint feminist»-retorikken for å få oss studenter som ønsker kvinnelige filosofer på UiOs pensum i filosofi til å virke irrasjonelle. Dette gjorde han i stedet for å faktisk vurdere argumentene våre for det på en seriøs måte.

Han er ikke opptatt av uretten det er at studenters forslag avfeies av instituttet uten å i det hele tatt bli ansett først – uten å få god begrunnelse for hvorfor endringer ikke kommer på tale. Og når UiOs fagleder for studier i filosofi forteller i Morgenbladet den 17.01 at de «ikke etterstreber representativitet», og samtidig forklarer at det er faglige kvalitetskriterier som avgjør hva som får komme med på pensum – så impliserer dette at kvinnelige filosofer ikke oppfyller disse kriteriene for kvalitet.

Når det kommer til ekskludering av kvinnelige filosofer, er UiOs filosofiprogram et skoleeksempel. Universitetets uvillighet til å endre på dette, er problematisk når feministiske filosofihistorikere har vist at det er historisk ukorrekt at kvinner ikke har kommet med filosofiske bidrag av betydning nok til å fortjene en plass på pensumlistene. Kunnskapen studenter får om filosofihistorien blir dermed også mangelfull. «Å lese en filosofihistorie der bare menns bidrag presenteres, er som å lese en halv filosofibok», advarer filosofiprofessor Tove Pettersen i *Filosofiens annet kjønn*.

Å inkludere kvinners betydningsfulle filosofiske bidrag ville beriket og styrket forståelsen av filosofihistorien. Å ekskludere dem, er en direkte misrepresentasjon av filosofihistorien.

Det har fantes kvinnelige filosofer som ville fått samme heder som de kanoniserte mannlige filosofene, men som på grunn av flere ekskluderingsmekanismer i stedet er blitt visket ut av filosofihistorien. For eksempel hevdet John Stuart Mill selv at alle hans beste ideer egentlig var Harriet Taylor Mills. Mye tyder på at Masham og Cavendish, og mange flere kvinnelige filosofer, har influert ide-

ene til kanoniserte mannlige filosofer som Locke, Leibniz, Descartes og Hobbes. I metafysikk-emnet kunne spørsmålet om hva kjønn er, vært tatt opp som et viktig filosofisk spørsmål, og dette ville i tur gitt filosofer som har vært opptatt av kjønn mer status.

Universitetets holdning til dette er preget av en sterk passivitet. Det virker ikke som om instituttet har planer om å endre på noe. De stiller seg helt bekymringsløse til at filosofihistorien som pensumlistene fremstiller, har store mangler og skjevheter. Instituttet svarer på kritikken med å si at de

skal «utforske» det, men det virker som om ordet utforskning blir brukt som en unnskyldning for å ikke gjøre noe konkret. Det samme svaret vil nok gis denne gangen også. Men hvor er handlingen?

Vanebo er opptatt av å skifte fokuset vekk fra problemene på filosofiprogrammet – til å heller syte over hvordan folk ikke tåler noen ting lenger og tror på alt de lærer på universitetet – når det å være ukritisk til hvilken narrativ pensum konstruerer, er nettopp det som ville vært ukritisk.

debatt@universitas.no

Svindelmetodene er som algoritmer – de tilpasses deg!

Gjennom jobben min som saksbehandler i Jussbuss, er jeg daglig i dialog med svindelofre og kjenner til de fleste svindelmetoder. På tross av dette, var jeg like ved å bli et svindeloffer selv.

Svindel

Ingebjørg Arneberg Stueland, saksbehandler i husleie, gjelds- og svindelgruppa hos Jussbuss

Svindlere tilpasser svindelmetodene etter hvem de ønsker å lure. I mitt tilfelle svindlerne på et innlegg jeg hadde lagt ut i en studentgruppe der man kan selge brukte studie-bøker. Hun tilbød seg også å betale frakt gjennom «helt-hjem»-

tjenesten. Lett handel, tenkte jeg. Nettsiden til «helt-hjem» så ut som en helt ordinær nettside, men ved nærmere ettersyn var det likevel noen mistenkelige skrivefeil, jeg lot derfor vente på meg, noe som irriterte «studenten». Hun fortsatte å mase om hastverket det

var å motta boka, og for å spille på samvittighet, la hun vekt på at frakt allerede var betalt.

Dagens svindlere er proffe: de spiller på sympati og tillit, og tilbyr gjerne ting du selv har et behov for. Viktige huskereglene når man

står i en situasjon hvor noen ønsker å tilby deg noe, er derfor:

1. Aldri oppgi BankID-informasjon eller passord på andres initiativ, selv ikke de som utgir seg for å være banken eller politiet.

2. Vær oppmerksom dersom de du snakker med maser og sier at handlingen må gjennomføres umiddelbart.

3. Vær ekstra oppmerksom dersom du blir tilbudt noe du kan tjene penger på.

4. Ikke trykk på lenker du får tilsendt. Gå heller inn på nettsiden til den aktuelle tjenesten.

5. Legg merke til om henvendelsen har mange skrivefeil og hvordan henvendelsen er utformet.

Dersom du likevel oppdager at du har blitt svindlet, er det viktig å handle raskt. I Jussbuss' svindelsbrosjyre finner du syv steg det er viktig å gjennomføre ved svindel. Denne kan du finne ved å søke «Jussbuss ID-svindel» på google.

debatt@universitas.no

Vær varsom, Sophie Elise

Sophie Elise er sett med en brukerdose av et ukjent stoff. Aller helst skulle hun kanskje hatt en brukerdose med varsomhet.

Forbilder

Tobias Schildmann Mandt, fotosjef i Universitas

Sophie Elise. Punktum, egentlig. Det skal faktisk ikke mer til. Igjen, spør du?

Denne gangen har hun publisert et bilde av seg selv, en venninne og en liten pose som spekuleres i å være kokain. Kritikken har haglet både til henne og til NRK, hvor hun nylig har fått sin egen podcast.

Men hva er egentlig problemet? At Sophie Elise og hennes venninne

tilsynelatende bruker kokain, eller at hun kan jobbe i NRK samtidig? Dette handler om hva slags ansvar Sophie Elise har, når hun blander sitt privatliv inn i det offentlige.

Danby Choi, sjefredaktør i Subjekt og nær venn av Sophie Elise, uttaler at dette ikke er en sak hverken for oss dødelige, NRK, eller noen andre. Det er rett og slett Sophie Elises egen sak, og hennes alene. Rus er en privatsak.

Det er i beste fall ekstremt naivt.

Så lenge kokain er et ulovlig rusmiddel bør reaksjonen på å nærmest promotere kokain være deretter. Selv om det var et uhell å publisere bildet, har Sophie Elise opptrådt uansvarlig.

Danby Choi mener vi velger våre egne forbilder. Det er rett. Men vi velger ikke alltid hva eller hvem som påvirker oss mest. Noen av påvirkes av rabattkoder, andre lar seg påvirke av rusbilder og bildetittelen «Livet blir cirka en milliard ganger morsommere når man bare gir faen». Og sånn er det bare.

3000 «moralister» har klaget Sophie Elise inn til Kringkastingsrådet. Men til tross for moralismens dårlige rykte, har den ofte noe for seg. Danby påpeker at man skal være varsom med å mo-

ralisere overfor rusbrukere som trenger hjelp. Nå vet ikke jeg om Sophie Elise har et rusproblem, men personer som trenger hjelp er ikke fritatt for alt ansvar av den grunn. Spesielt ikke om man har nesten 600 000 følgere på Instagram.

Snarere tvert imot. De har kanskje et enda større ansvar for å sørge for at deres vaner ikke blir promotert med negative følger. All lovgivning bygger på moral, men bare fordi loven ikke nødvendigvis dekker akkurat dette tilfellet, betyr ikke det at moralens voktere bør ta ferie. Narkotika på Instagram er derfor

altså ikke en privatsak, selv om Sophie Elise ikke var på jobb for NRK på bildet.

Narkotika på Instagram er derfor altså ikke en privatsak

Jeg skal ikke legge meg opp i hvorvidt Sophie Elise fortsatt fortjener den rosa podcaststolen sin. Det er ikke bare det ferdige produktet som skal følge både plakater og interne etiske regler, det er også arbeide-

ren. Dette gjelder også Sophie Elise, og når hun både er produktet og medarbeideren, er det kanskje enda viktigere at det følges.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Adrian Heggem Misfjord

Freediving: Opp ned under islagt Mysutjern.

Ukas sitat:

– Det stemmer at Ola Borten Moe kommer på en pils i Kjelleren

Dinogen Uruthiran, leder for Kjernestyret på NHH

kulturredaktør: **Sofie Kristine Flydal**
sofieksf@gmail.com 467 83 024

KULTUR

Sensitivitetslesning post skriftum

Den siste uken har sensitivitetsleseren igjen blitt offer for rasende debatt. The Guardian melder lørdag at forlaget Puffin vil gjøre endringer i Roald Dahls barnebøker og fjerne «krenkende» ord – «feit» blir «enorm» og «stygg» blir «ekkel». Gyldendal uttalte først at de vil følge endringene som blir gjort av rettighetshaver Roald Dahl Story Company, før Eva Thesen i Gyldendal onsdag skriver til VG at de er kritiske til endringene, der noen av dem er uaktuelle å ta i bruk.

Også i Andeby har det vært trøbbel etter en gjennomgang av Donald-tegner Don Rosas fortellinger om Skrue McDucks liv og levnet. Historiene «Verdens rikeste mann» og «En drøm for livet» fra samlingsverket om Skrues liv, skal ifølge Don Rosas offisielle Facebook-side fjernes fra et utenlandsk forlag. – Dette gjelder også for noen utgivelser i Norge, sier pressekontakt i Egmont Tonje Tornes til Nettavisen. **SKF**

Houellebecqs pornodebut?

Den franske filosofen og forfatteren Michel Houellebecq (66) er å se i traileren til en ny pornofilm av kunstnerkollektivet KIRAC. Filmen skal ha premiere 11. mars, og vil være forfatterens pornodebut. Men Houellebecq har nå uttalt at han vil forby visning av både traileren og filmen. Det skriver Natt og Dag. Ifølge det regissør Stefan Ruitenbeek forteller under traileren, skal avtalen om pornofilmen ha kommet i gang etter at Houellebecq uttrykte skuffelse da han selv ikke turte å dra på en tur til Marokko av frykt for å bli kidnappet av islamister. Houellebecqs kone skal ha brukt tid på å fikse prostituerte til forfatteren, som han dermed ikke fikk benyttet seg av.

Natt og Dag har også – gjennom Onlyfans – intervjuet den nederlandske filosofistudenten Jini von Rooijen (23), som spiller i filmen sammen med Houellebecq. Hun forteller at forfatteren er en «veldig erfaren og god elsker». Der filosofen selv mener han er et offer for krenkelse av privatlivet, mener von Rooijen at han kun har fått kalde føtter. «Sånn er det med menn... Trekker seg når orgasmen er ferdig», sier von Rooijen til magasinet. Hun håper at de alle – ekteparet Houellebecq, regissør Ruitenbeek og henne selv – kan være venner og vise frem filmen. **SKF**

MER ENN BARE MUSIKK:

– Ingen lærer oss hvor

Erfaring: Åsmund Waage er fornøyd med erfaringen han får gjennom å arrangere og fremføre på Serendip-festivalen.

Den årlige studentfestivalen Serendip har gått av stabelen. Samtidig diskuteres det om yrkesaktuelle krav er i samsvar med musikkutdannelsen.

Musikk

tekst **Bård Flatfjord Netland**
foto **Ruben Grøndahl Utaker**

Fredag 17. februar strømmer folk til Kulturhuset. I inngangen kan man høre både klirring i glass og beboplinjer fylle lokalet. Det er ikke en vanlig fredag på Kulturhuset vi hører, men Serendip-festivalen, en festival arrangert av andreklassingene på jazzlinja ved Norges Musikkhøgskole (NMH).

Fjorårets festivalsjef Elise Sløgedal (23) går jazzsang med pedagogikk ved NMH. Hun er tydelig fornøyd med å være på jazzfestival.

– Det er ikke ofte man får høre så mye kul musikk på en og samme festival!

Viktig erfaring

Festivalen er en unik mulighet for studentene å vise hva de jobber med, samtidig som den er forberedende for arbeidslivet som venter studentene

og helt nødvendig erfaring, skal man tro noen av studentene og dosent ved NMH Andreas Sønning.

I år er Sløgedal tilskuer. Hun mener festivalen ikke bare er viktig fordi man får musikk som ikke nødvendigvis er å se på andre festivaler. Den gir også studentene noen unike lærdommer. – Å lage denne festivalen er en del av pensum for de som går jazz. Man får oppleve å stå på den andre siden av konserten og organisere noe slikt. Sånn sett kan det være lurt med tanke på senere jobb på andre festivaler, da man vet hva som kreves og hvordan en bra søknad ser ut – og alt som hører med.

Utdannelse versus yrkeskrav

Dosent ved NMH Andreas Sønning holdt i januar et foredrag om nettopp hva som kreves av de fremtidige musikerne, foran musikkstudenter fra 20 forskjellige land. Foredraget ble holdt gjennom *European Creative Features*, som er et emne elevene kan ta ved musikkhøgskolen.

«I 2023, etter mangeårig digitaliseringsprosess og nye rammebetingelser for musikkindustrien, er behovet for å fornye utdanning og yrkeskompetanse enda mer relevant», uttaler han på hjemmesidene til Norges Musikkhøgskole under informasjon om emnet.

Han forteller at EU har uttalte forventninger og krav til all høyere

Man får oppleve å stå på andre siden av en konsert

NMH-student Elise Sløgedal (23) om å lage festival

dan man lever etter studiene

Mangelvare: Elise Sløgedal slår et slag for mer kompetanse rundt hvordan man jobber som musiker på musikkstudiet.

utdanning om å inkludere innovasjon og entreprenørskap på pensum.

Her viser Sønning til at flere internasjonale undersøkelser har konkludert med at særlig musikkfeltet ikke har svart skikkelig på dette kravet.

Sangstudent Sløgedal synes det var en fin opplevelse å arrangere festival i fjor. Det er tydelig at tematikken som ble tatt opp under *European Creative Studies* resonnerer:

– Jeg mener det er en mangelvare på pensum. Ingen lærer oss hvordan man lever etter studiene. Man må jobbe hardt selv for å få jobbe, jeg tar pedagogikk og får på den måten ekstra kompetanse jeg kan ta med inn i arbeidslivet.

Arbeidslivet venter

Sønning mener at man lærer mye om bransjen av å sette opp en festival, men at mange fortsatt mener at pensum har noen mangler for å forberede studentene på videre jobb.

– Man lærer ikke hvordan man

skal leve etter endt utdanning. For eksempel må man finne ut alt som har med et enkeltpersonsforetak på egenhånd.

Foredragsholder Andreas Sønning forteller at de aller fleste musikkstudenter er nødt til å satse på å leve som selvstendig næringsdrivende i en eller annen form:

«Å ha et høyt utøvende nivå er det alle strever etter og mange oppnår det», skriver han i en e-post til Universitas.

Han peker på konsertproduksjon og musikalsk entreprenørskap som kompetansefelt som er avgjørende i tillegg til et høyt nivå på den utøvende musikken.

«Grunnleggende kompetanse til å se hvordan musikk- og kulturbransjen er organisert og hvordan verdisystemer virker», nevner Sønning som viktig kunnskap for utøvende musikere.

Jazzkvartett for alle penga

Blant musikerne og bandene som spiller på Serendip finner vi jazzkvartetten *Åsmund Waage Quartet*. Rommet på Kulturhuset er så

og si fullsatt og helt stille idet kvartetten begynner å spille og man kan høre de første frasene på et omtrent 40 minutter langt sett med egenkomponert musikk.

prenrørskap er noe man er nødt til å forholde seg til som musiker, synes han at håndverket og musikken i seg selv burde være viktigst i studiet.

Hovedmotivasjonen for de aller fleste vil jeg tro er å spille musikk

Åsmund Waage (21), student ved NMH

Universitas tar en prat med hovedmann Åsmund Waage (21) etter konserten. Han deler Sløgedal sine bemerkninger, og var også med å arrangere fjorårets festival.

– Det var en fin erfaring, da mange av oss mest sannsynlig kommer til å både spille på og arrangere en del festivaler etter hvert. Samtidig er spesielt dette en fin arena for unge studenter å vise frem prosjektene sine og hva vi har jobbet med, sier Waage.

Selv om han er enig i at entre-

Helhetskunstverk

Foruten musikken, mener dosent Andreas Sønning at fremtidig jobb som musiker krever kunnskap om å sette sammen mer helhetlige sceniske forestillinger. Dette inkluderer flere uttrykksformer, som tekstbruk, visuelle verktøy og fysisk scenografi.

«Ved store scener som Kennedycenteret i USA, sier de at over 80 prosent av alle konserter er hybride sceniske presentasjoner, det vil si inkludert projisert scenogra-

fi, lysdesign, dansere og så videre. Dette er hva musikalsk entreprenørskap kaller innhold, det vil si produkter og tjenester i musikkmarkedene. Dette er mer enn musikkutdanningene flest forbereder til», skriver han til Universitas.

Åsmund Waage er likevel fornøyd med fokuset der det ligger nå – nemlig på musikken.

– Hovedmotivasjonen for de aller fleste vil jeg tro er å spille musikk og spille på konserter. Det er ikke selvsagt at alle synes det er kjempekult å drive promo på sosiale medier, for eksempel.

Han synes fremdeles det er stort utbytte av å sette opp en festival som Serendip.

– Det er definitivt en viktig del av utdanninga, men om det burde vært mer på pensum, er jeg usikker på, avslutter Waage.

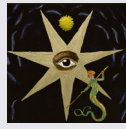
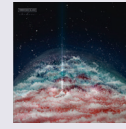

anmelderredaktør: **Harald Nordbø**
haraldnordboe@gmail.com 918 04 236

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Harald Nordbø, anmelderredaktør

Benedikt – 2017
Det er som jeg er i 2011 og hører på Team Me igjen.**Firewoodisland – Who Knew**
Jeg drømmer meg bort.**Humble – Du er ikke her.**
Se for deg Lars Lillo-Stenberg, bare med tjukk Fredrikstad-dialekt.**Girl Scout – Attenborough Beach**
Følsom og hardtslående indierock, ja gjerne.

Festival:

Serendip-festivalen

Serendip-festivalen er Norges Musikkhøgskoles egen årvisse festival for å vise fram talentet som dyrkes der borte i Slemdalsveien. Vi sendte et knippe anmeldere for å se hva den unge musikkscenen har å by på.

Going to California

Til tross for litt ensformige sanger, spiller Esther Viola Band vakker, følsom og fredelig musikk - alltid med en herlig vokal i midten. Singer-songwriter Esther Viola Nyström har selv uttalt at et av hennes forbilder er Joni Mitchell. Det er ikke vanskelig å høre. Rolige sanger, drevet av lave gitarer og tekster om kjærlighet, sorg og menneskelige relasjoner fra en tapt tid, gjør parallellen gjenkjennelig. Stemmen, og måten den alltid er i sentrum av enhver av sangene på, fullender likheten.

I tillegg er den samlede lyden fra de ulike instrumentene perfekt. Selv om sangene nok er skrevet for en kassegitar og vokal, fungerer de uanstrengt og naturlig under lyden av et helt band. Kudos til lydteknikerne!

Selvfølgelig skader det heller ikke at musikerne rundt Nyström er usedvanlig dyktige. Spesielt bemerkelsesverdig er Herman Wildhagen på pedal steel gitar. Ikke bare er det forfriskende å høre så mye av dette undervurderte instrumentet, Wildhagen er rett og slett en jævla god musiker også.

Hovedproblemet til Nyström er nok at sangene er noe karakterløse og for like hverandre. Overraskende var det ikke å se noen trøtte publikummere mot slutten. Samtidig er jeg ikke i tvil om at jenta fra Sverige har en lovende fremtid i møte. Kanskje jazzen, som hun så smått har begynt å innarbeide i sin musikk, vil gi henne en plass blant de betydeligste samtidsmusikerne – ja, hvem vet, kanskje hun i fremtiden virkelig vil bli sett på som Skandinavias Joni Mitchell.

Mathias Basma Moen,
journalist i Universitas

Tøffe tøffe TOGet

Her starter det med et smell, bokstavelig talt. Det ligner mest på punkrock, men med saksofon og klarinett er jazzen fortsatt med oss. TOG spiller hard, tøff og vill musikk, med ordentlig trøkk. Dette her er bråkemusikk med skikkelig høy energi. Gruppen lever seg skikkelig inn i musikken, og man føler at de lever for å spille musikk.

TOG leker og eksperimenterer med lydbildet, og får dissonansen fra klarinett til å virke selvsagt. Det er også lagt inn en klarinett solo hvor registeret til både klarinetten og han som spiller blir presset til det ytterste, og jeg føler det knyte seg i pusterøret bare ved å høre på den hese og skrikende lyden.

Vanligvis hadde jeg syntes at denne typen bruk av blåseinstrumenter er feil, men sammen med resten av lydbildet føles det som det er helt naturlig å bruke saksofon og klarinett i et punkrock-band. Mot slutten blir det enda en solo hvor saksofonen og klarinetten blir dual-wieldet – altså spiller én musiker begge instrumentene samtidig. Sammen blir dette, med tunge riff fra barytongitaren og harde rytmer fra trommene, kveldens desidert mest spennende og morsomste opplevelse, selv om det fortsatt bare er instrumentalt.

Victoria Bergundhaugen,
journalist i Universitas

Jazz-kameratene

Kvartetten Kanakkas spiller frisk elektrisk jazz og progrock, med hint av blues. I begynnelsen ligner det litt på Tame Impala, uten at det er alt for fremtredende. Alle låtene er instrumentale, noe som gir låtene et mindre komplisert, men langdrygt preg, i og med at hver låt er på omtrent 7-8 minutter. Og når noen av låtene er så like at man ikke legger merke til låtskiftene før det sies at de nå har spilt to låter – kanskje ikke spill de to låtene rett etter hverandre.

Kanakkas spiller med god flyt og stil, noe som gjør konserten til en ordentlig gøy opplevelse. Selv om det til tider minner om noe jeg har hørt før, er mesteparten annerledes nok til at det ikke er hovedinntrykket mitt fra konserten. Gruppen Kanakkas leker seg igjennom settet, og man ser på dem at de virkelig liker å spille musikk. Det er i hvert fall en mye mer livlig stemning på scenen enn blant publikum, som stort sett sitter stille. Og det gjelder ikke bare stemningen, da gitaristen praktisk talt danser seg gjennom nesten hele konserten. Og det er forstælig, da musikken får det til å rykke litt i dansefoten, selv om publikum for det meste har begge beina plantet godt på bakken.

Victoria Bergundhaugen,
journalist i Universitas**Jazzification:** Det var god stemning da Universitas tok turen på Serendip-festivalen.

Foto: Ruben Grøndahl Utaker

Kvartetten i rommet

Kaarma spiller også jazz(rock), men ligner i starten mer på blues. Her er hele settet også instrumentalt. Det er en roligere rytme og melodi i starten av settet, som bygger seg opp mot slutten, da det blir litt mer tempo. Kaarma har også en veldig lett og fri flyt i musikken, som gjør at man nyter å høre på den. Ikke overraskende er det en saksofon i denne jazzkvartetten, og de klarer å skape en balanse mellom den og de andre instrumentene.

Det er god rytme og flyt på låtene, men det er ikke det beste å danse til. Men mot slutten av settet kommer det noen mer dansbare låter, selv om det ville vært litt vanskelig å danse til dem når det er så mange i lokalet. Scenen, Laben på Kulturhuset, gjør at om du ikke sto fremst, fikk du ikke se så mye til selve gruppa. Kaarma leker seg også på scenen, men jeg synes allikevel det virker litt innøvd. Stemningen blant publikum lider av at det er for mange, og man står for tett til å kunne danse, samt at mange ikke ser noe som helst. Kaarma kunne helt klart hatt godt av et større lokale. Det hadde de fortjent.

Victoria Bergundhaugen,
journalist i Universitas

Don't Feed the Sun

Dette er virkelig en improvisert jazzband-trio med røtter i konservatoriet i Trondheim. Hvis du liker sånt, må du følge med på Don't Feed the Sun. På lørdagen holdt trioene det anmelder ikke kan forstå som noe annet enn deres første konsert. Det bærer det nemlig gjenklang av. Nå forsto også anmelderen hva programmet mente med «nyoppstartet elektronisk-improviserende jazzfolk-trio», for det lyder akkurat slik.

Synthen til Ueland får leve fritt og uten store betenkeligheter – froskelyder i sivet, bilhorn, datalyder man assosierer med 80-tallet, og en og annen alarm – disse lydene preger stort sett hele konserten, men uten å sette særlig godt preg over den likevel. Trioene kan helt klart spille sine instrumenter, de har jo også gått på konservatoriet, men samspillet dem imellom må det kanskje øves (improviseres?) litt mer på. Likevel er dette underholdende, og ironien skinner gjennom, som seg hør og bør – de er jo en elektronisk-improviserende jazzfolk-trio fra Trondheim.

Frøydis Vangsøy,
journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Få tak i det helvetes nummeret

Hvem: Single som er ready to mingle Hva: Telefonnummer Hvorfor: Studenter har ikke råd til stolthet

Dette er ditt tegn fra verdensrommet til å be den neste kjekkasen du møter på byen om nummeret hans. Hva har du å tape? Det er dårlige økonomiske tider og studenter har ikke råd til stolthet. Det verste som kan skje er et nei. Eller at de gir deg feil nummer, eller ender opp med å være en psykopat med separasjonsangst. Hvem vet, kanskje sist gang du gjorde det og fikk nummer til Petter (57) fra Ørland var en helt ær-

lig feil? Det var tross alt mørkt og sent og han hadde tatt et par pils. Fort gjort å skrive feil. Og dersom du får den stakkarens nummer, kan du bruke lang tid til å vurdere om du skal ringe, sende en melding eller legge dem til på snap. Og du får mulighet til å stalk dem litt på Facebook først.

Ane Grieg Riisnæs, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Hold hodet varmt

Hvem: Væroptimisten Hva: Vårbekledning Hvorfor: Varsomhet

De siste dagene har du kanskje oppdaget en svær rund dings på himmelen som utstråler både varme og lys. Siden november har du sikkert også glemt at denne lysende kula (visstnok kalt «sola») i det hele tatt fantes. Ja, ryktene er sanne: Den onde norske vinteren er sakte, men sikkert i ferd med å stikke til hælvetes pokkerivold, og vi går lysere dager i møte. I den anledning er det flere som har prøvd å legge fra

seg lua, skjerfet og den tunge vinterjakka hjemme. *Big mistake*. Det viser seg nemlig at «sola» ikke er oppe hele døgnet, og når du står møkings i Torggata kl 03:30 en lørdagskveld, er det fortsatt bikkjekaldt uten vinterklær. Resultatet: De neste dagene får du likevel ikke nyte solfylte dager, for du har for lengst blitt forkjøla, og må være horisontal mens vennene dine tar årets første utepils om ettermiddagen. Atsjoo!

Harald Nordbø, journalist i Universitas

Plate:

Verkeleg dårleg gjort

Ambisjonane til Virkelig møtte åleine opp i studio, bokstavane og tonane låste seg inn på guterommet, røykte ei bønne, og snakka drit om eksen.

For ung til å være trist

Artist: Virkelig

Sjanger: Poprock

Plateselskap: 8023 Records (Warner Music Norway AS)

Året var 2020 og bandet Virkelig hausta stor ros for tekstar med høy melankolsk faktor i albumet *Lengsel* blir til glemsel. Det er no 2023, og bandet har vore i bakvendtland – der alt går an – på spaseretur i pandemi-rus med kjende frasar. Mogleg dei ikkje klarte å omstille seg før dei kom tilbake til røyndommen med *For ung til å være trist* – her burde nemleg alt vore ulovleg.

I eit *coming of age*-univers køyrer plata ned ein motorveg og gassar opp til ekstase. «Du blåste liv inn i livet mitt» er første låt, og har til oppgave å varsle det som dessverre viser seg å bli eit nordnorsk havari.

Strofen «Vi gikk ikke i veggen, vi fant bare ikke den rette døra» er ikkje den skarpaste formuleringa, men kan vitne om at bandet framleis siktar på å sanke ros for tekstane. Låta minner om opningslåta til ein mindre kjend drama-serie, og ein blir raskt usikker på kva motivet bak plata er.

Vokalist og tekstforfattar Tobias Aamodt

sine ambisjonar for albumet har ankerfeste i pandemien, og vitnar om eit ønske om å kasta lys over det å vera ungt menneske i ei kriseramma verd. Resultatet dei sit igjen med, er 9 av 10 låtar som omhandlar forhold som har gått i grus.

Utstikkaren er låt nummer 8, «Alderstaksameter». Her tek Aamodt ein slapp finger på pulsen til samtida: /Æ er ikke redd for å dø, men æ har angst, har æ mista livet?/. Kanskje det næraste plata kjem intensjonen sin. Synd at eg måtte planta øyra inn til høgtalaren for å gjette teksten – for her var lyden skakkøyd.

Det einaste Virkelig får til, er å lemleste eit velkjent lyrisk lure-triks. «Smi mens jernet er kaldt» er ei strofe frå låt nummer 6, «Promillekyss» på en tirsdag. Det er noko med å sjonglere på kjende frasar, som slepp fri lykkehormon hos lyttaren – og kan derfor resultere i meirsmak.

Problemet oppstår når lure-trikset er gjennomgående under heile plata. Til slutt blir ein nøyde til å spørje seg sjølv kva det eigentleg betyr. /Jeg vil ikke ha eit minne for livet, men heller ha livet som minne/ fra låt nummer 5, Du trenger en venn. Meininga lét seg ikkje lett forklare, men det er mogleg han ønskjer seg

at alt skal vere ekstase heile tida? Det blir for vagt, og kanskje for umode.

Så kjem vi til vokalistens usikre og bristeklare stemme, som utan feil sett neglene i øyregangane. Det er bittert, vokalen hadde ikkje trunge å maltraktera skiva. På tidlegare verk så var stemma mjukare og det var lagt på kor, slik at det harmoniske bestod. No fungerer stemma som siste dropen i begeret.

«Alt som er igjen får vi prøv og gløm», for å seia det med deira egne ord.

Summa summarum kom det omtrent ingenting godt ut av pandemien; blant dei den kunstnariske renessansen dette albumet skulle visa til. Det fell meg inn som rart når eg høyrer på tidlegare album, at 2023-albumet er så lite Virkelig. For kva høyrde eg eigentleg på? Kanskje Coldplay som tok amfetamin med Moddi, for dei song ein ode til Halvdan Sivertsen?

For ung til å være trist lanseres 24. februar.

Armann Kippersund
anmeldelser@universitas.no

Plate:

Vil for mye

Den nye EPen til Oslo-baserte Law of All er full av musikalske krumspring og gitareffekter. Det blir likevel for mye av det gode.

Are You Gonna Bore Me Now?

Artist: Law of All

Sjanger: Rock

Det rimelig ferske fuzzrock-bandet Law of All er ute med en rykende fersk EP på fem låter. Av disse fem låtene er allerede tre av dem sluppet som singler. En noe merkelig markedsføringsstrategi, men jeg går heldigvis ikke på BI, så jeg skal ikke dømme. Musikken til Law of All er god, gammeldags *stonerrock* med mye fuzz, men den låter samtidig relativt moderne. Det er gode doser Jet, ispedd litt Lenny Kravitz, toppa med noen teskjeer Fu Manchu i dobbelt så høy BPM.

Åpningslåt og tittelspor «Are You Gonna Bore Me Now?» setter virkelig standarden for skiva og fester seg umiddelbart på hjernen. Ikke rart at denne har fått spilletid på både P13 og P3. Det første som slår meg er at bandet klarer å lage et enormt lydbylde, til tross for at de

bare er tre stykker. Samtidig er produksjonen bunnsolid. Ifølge presseskrivet er plata innspilt i kjelleren til trommeslager Jens Loqvist, noe som i så fall gjør produksjonen enda mer imponerende.

Tekstene til Law of All er helt på det jevne. Avslutningslåta «Ego Death» skiller seg likevel ut med sin dystopiske tekst om vår digitaliserte og maskinelle verden. Den har i tillegg et godt driv og tar inspirasjonen fra Queens of the Stone Age helt ut. Underveis klarer riktignok verken «Look the Part» eller «Now Watch Me» å fange oppmerksomheten min. Uttrykket *you gotta look the part* er vel heller ikke noe nybrottsarbeid hva gjelder låttekster. Det er altså ingen tvil om at åpninga og avslutninga er de to sterkeste sporene på denne EPen. Det er i de låtene jeg hører kimen til det som kan bli et veldig godt rockeband fra Oslo.

Denne EPen er en kort, liten sak. Samtlige låter ligger og vaker rundt tre minutter spilletid, og det hele er unnagjort raskere enn du klarer å si «Are You Gonna Bore Me Now». Likevel sitter jeg igjen med følelsen at jeg har hørt det hele før. Law of All låter som hvilket som helst band du kan snuble over på den minste scenen på Øya eller Tons of Rock. Problemet deres er også at de ikke har klart å rendyrke

sounden sin; jeg klarer ikke helt å skjønne hvor de vil. Det er ingenting i veien med spenstige musikalske krumspring, men å presse inn for mange av disse på låter som varer i tre minutter blir i overkant mye. Et godt eksempel på dette er «So Low, So High». Den starter lovende, men så har bandet bestemt seg for å ha med så mye gitarrunking som mulig. Da blir det bare masete.

Dermed er det ingen banebrytende ny musikk Law of All bidrar med. Likevel er det mye interessant her. Vokalen er gjennomgående veldig god, det er masse godt gitarspill og fuzzen ... jeg vet faktisk ikke om det fremdeles er plass til fuzz i dagens musikkverden. Kanskje kan Law of All bli fuzzens redningsmenn? Da må de stramme opp låtstrukturen sin først. Akkurat nå vil de alt for mye.

Are You Gonna Bore Me Now? lanseres 3. mars.

Knut Egil Aure Nilsen
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 7 & 8

23/2 God natt Oslo pres: Poesikveld på SALT

Syns du hverdagen din inneholder for lite poesi? Litteraturfestivalen God natt Oslo arrangerer poesikvelder framover. Denne gang har de med seg lyrikere Regine Folkman Rossnes og Henrik Høeg, og innledning av huspoet og filosof Dag August Schmedling Dramer.

Når: Torsdag 23. feb, 19:00
Hvor: SALT, Naustet scene
Pris: GRATIS!

27/2 Bossa på Trekanten

Det ganske nye utestedet Trekanten inviterer til brasiliansk jazz- bossanova og samba-kveld! Besetningen er Elias Tafjord, Gabriela Garrubo, Thomas Antonio Debelian og Torbjørn Sandvik

Når: Mandag 27. feb, 19:00
Hvor: Trekanten
Pris: GRATIS!

25/2 Lørdagsopera

Du syns kanskje lørdagsettermiddagene dine mangler litt opera og klassisk sang? Bare å ta turen til Gamle Raadhus. Her vil Vigdis Unsgård (sopran), Désirée Baraula (mezzosopran) Julie Yuquing Ye (klaver) klaver vise hva de er gode for.

Når: Lørdag 25. feb, 15:30-17:00
Hvor: Gamle Raadhus scene
Pris: 200 kroner

Livet suger

I ukas avis kan man lese at den overordnede tilfredsheten blant studenter har gått ned. Det viser i alle fall tall fra studiebarometeret. Ad notam har foretatt en liknende studie som viser at grunnen til dette er relativt simpel: Folk liker ikke å være studenter. Vi snakket med studentekspert Liv Eterdrit for å finne ut mer av dette.

– Nei, det er jo generelt kjipt å være student. Du har lite penger, må lese kjedelige pensumbøker og late som du bryr deg om andre mennesker.

Eterdrit mener det oppsiktvekkende i studien ikke er at tilfredsheten er høy. Det hun derimot stusser over, er at det er først nå tilfredsheten har gått så langt ned.

– Det virker jo som studenter først nå har innsett hva det vil si å være en stu-

dent. Da jeg var student hadde jeg det kjipt hele tida.

Tristan Sikt studerer litteraturvitenskap på endte året. Til Ad notam forteller han at HAN håper studiebarometeret kan bli en vekker.

– Kanskje folk endelig skjønner hvor kjipt det er å være student, sier Sikt surmulende.

Det er ikke folk i makt, regjering eller Håpløs Borte Moe Tristan Sikt vil skal få med seg barometeret. Nei, han vil at hans medstudenter skal forstå hvor kjipt de har det. Han forteller nemlig at han er lei fornøyde studenter som smiler.

– Det verste jeg veit om, er å møte folk som sier de liker det de studerer. Det skal ikke være sånn. Folk må faen meg ta seg sammen og klage mer!

Av Johs Grobyn

Ukas studentvin

EFFEKTIV FYRING: Du har definitivt drukket noe som ligner. Denne hvitvinen minner om grøtfeyll og ditt første møte med riesling. Men vinen skjemmer ingen, og er halvtør og søt med preg av sitrus, stikkelsbær og ... hylleblomst? Etter at panelets Bærumrepresentant har surklet i seg vinen, konkluderer han med at det minner om hermetisk pære, med tilhørende lake. Panelet sliter med etterdønninger fra ungdomstiden, men dette er en folkelig allrounder som tåler tidens tann. Den gjør seg godt i vannkanten og på fest – noen mener man nyter denne best i pappkopp. Etiketten ser hipper ut enn den smaker. Perfekt for komfortsøkende, vordende hipstere. «Dette er fyring for pengene», utbrytes det når panelet får vite prisen og prosenten.

Vin vurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

3 Winner Riesling Trocken 2021

Pris: 129 kroner

Land: Rheinhessen, Tyskland

Alkohol: 12 prosent

vikarierende vinanmelder Saga Eline Jonsson Hoff

Æ vil til Oslo sjø

I neste ukes Universitas kan man blant annet lese om utveklingsstudenter og det de finner på. Men ikke alle vil til utlandet. Enkelte trøndere vil på utveksling til Oslo, og Vi spør ringer derfor et informasjonssenter på UiO for å høre hvordan man har det som utveklingsstudent i Oslo.

(Ring, ring)

– Hei! Det er (infosenteret). Hva kan jeg hjelpe med?

– Hei, du! Trine Teskei Hugel heite æ, og æ har nån spørsmål om utveklingsmuligheta.

– Ja, er du student på UiO?

– Nei, æ har lyst te å kom på utveksling te Oslo. Veit du av nå utveklingsprogram for det?

– Da er det ikke oss du skal snakke med, men jeg kan prøve å finne ut hvem du kan snakke med kanskje?

– Ja, fordi æ har veldig lyst te å studer språk og områdekunnskap om Oslo. Har dokk det på UiO?

– Ja, skjønner, skjønner... mmmhmmhmm.....

– Fordi æ så Døden på Oslo S, og syntes det va så vanskli å forstå slang-ord. Har dokk språkkurs i oslo-slang?

– ttststst... ehhhh...

– Ka med språkkurs i kebanorsk?

– Hmm, skal vi se... hmmmhmm..... Studerer du et

annet sted nå?

– Ja, åsså har æ veldig lyst te å kom te oslo og ta områdekunnskap om Grunerløkka. Har dokk emna om det?

– Om utveksling vil jeg hørt med der du studerer. Da ville jeg hørt med universitetet der du studerer. Du kan også prøve å ringe fakultetene her på UiO.

– Ja, æ lure litt mer på det med studia, å særli livet rundt studian. Æ kjenne jo ikke Oslo. Om æ kjem på utveksling te dokker, e Osolosen klar te å hjelp mæ?

– Oooo... nei det vet jeg faktisk ikke. Det er utenfor hva vi driver med her.

– Veit du om det finnes psykologisk hjelpetjeneste om æ møte på masse mansplaining?

– Altså... UiO har jo tjenester innenfor psykisk helse gjennom SiO, men da må du være student i Oslo for å kunne benytte deg av disse tilbudene.

– Assa det æ e redd for e å itj pass inn. Æ tenkt å egentli å studer på

Humanistisk Fakultet. Veit du om det e obligatorisk dresscode å gå med slitt jakke og hullate sko?

Stillhet

– Det vet jeg ikke.... Det er ikke det vi holder på med...

– Æ e egentlig ganske glad i å dusje, åsså har æ hørt at for å kom inn på HF så må man slutt å vask håret og sånt. Får æ vænna på HF sjøl om æ bruke deodorant?

– Det har jeg ingen kunnskap til, om du lurar på sånt må du heller ta kontakt med fakultetet. Vi kan egentlig ikke hjelpe deg.

– Tebake te det faglige. Går det ann å ta frie emna i kaffe latte-kunst?

Stillhet

– Ehhh... Ingen anelse, men jeg tror ikke jeg kan hjelpe deg med dette.

– Kordan vil du vurder din stilling som hjelper te forvirra trøndera?

– Ehh... jeg er ikke... altså dette blir litt vanskelig....

– Vi snallast!

KVISS-CORBIN

- Hva kalles den omstridte utvinningen av gass og olje som flere partier mener at Equinor må trekke seg ut fra?
- Disney har nå bestemt seg for å stoppe salget av to klassiske Onkel Skrue-tegneserier, men hvem er tegneren bak dem?
- Fra hvilken buss kan man se Gamlebyen gravlund, Oslo Spektrum, Kulturkirken Jakob, Cubaparken og Voldsløkka?
- Fetetirsdag var i år på 21. februar og innleder fastetiden, men hvilken amerikansk by er spesielt kjent for feiringen av denne dagen?
- Askeonsdag kommer etter fetetirsdag, men hva kalles mandagen før?
- Hvem er også kjent som jomfruen av Orléans?
- Hvilket band står bak albumene Cow-boys From Hell, Vulgar Display of Power og Far Beyond Driven?
- Nevn minst to av De tre tenorer.
- Mario Girotti og Carlo Pedersoli var en italiensk duo som figurerte i hele 18 filmer sammen, men de var begge bedre kjent under sine engelske alias. Nevn ett av dem.
- Hva heter den romerske guden med to ansikter?
- Hvem spiller sjefen for krimsyndikatet Janus i James Bond-filmen Goldeneye fra 1995?
- James Bond er kjent for å drikke vodka martini, men hvilken alkoholholdig drikk i tillegg til vodka utgjør drinken?
- Hva er gin smaksatt med?
- Hvilken tretype brukes i kranser som blant figurer ofte i avbildninger av Julius

Cæsars hode i tillegg til i FNs logo?

- Hvem var romerrikets første keiser?
- Og hvem var Italias siste konge?
- Hva heter Umberto Ecos mest solgte roman?
- Hvor mange Premier League-lag er fra London, og hva heter de?
- Det er altså mange London-lag i Premier League, men hvilket spiller sine hjemmekamper på London Stadium?
- Den franske fotballklubben Nice har sendt inn en formell klage etter en hendelse på deres stadion Allianz Riviera under en kamp. Hva skjedde?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5-9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps... Syt litt på Jodel.
- 15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Fracking. 2. Don Rosa. 3. 34. 4. New Orleans. 5. Blåmandag. 6. Jeanne d'Arc. 7. Pantera. 8. Luciano Pavarotti. Plácido Domingo og José Carreras. 9. Bud Spencer og Terence Hill. 10. Janus. 11. Sean Bean. 12. Vermouth. 13. Einbeær. 14. Laurbærtré. 15. Augustus. 16. Umberto II. 17. I rosens navn. 18. Arsenal. Brentford. Chelsea. Crystal Palace, Fulham, Tottenham og West Ham. 19. West Ham. 20. En pornofilm ble spilt inn på toaletet.

Rebus

av Rekesmørbrød

HINT: Forsvarssjef Kristoffersen mener at det ikke er det. Send løsning universitasdesk@gmail.com
FORRIGE LØSNING: «Snø på slottet» Det klarte Stian, Christiane, Vilja, Amalie, Marius og Eivor.